

Република Србија
ГРАД СРЕМСКА МИТРОВИЦА

ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН

ЗА УПРАВЉАЊЕ МИГРАЦИЈАМА НА ТЕРИТОРИЈИ
ГРАДА СРЕМСКА МИТРОВИЦА
2023 – 2027. године

Новембар 2023. године

ГРАД СРЕМСКА МИТРОВИЦА
GRAD SREMSKA MITROVICA
CITY OF SREMSKA MITROVICA

ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН
ЗА УПРАВЉАЊЕ МИГРАЦИЈАМА НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА
СРЕМСКА МИТРОВИЦА
2023 – 2027. године

Град Сремска Митровица, новембар 2023. године

С А Д Р Ж А Ј

УВОД	1
1. УВОДНА РЕЧ ГРАДОНАЧЕЛНИЦЕ	1
2. ШТА ЈЕ ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА УПРАВЉАЊЕ МИГРАЦИЈАМА (ЛАП)	2
3. ЗАХВАЛНОСТ УЧЕСНИЦИМА У ПРОЦЕСУ ИЗРАДЕ ЛОКАЛНОГ АКЦИОНОГ ПЛАНА	8
РЕЗИМЕ	9
Поглавље 1. ОПШТИ ПОДАЦИ О ГРАДУ СРЕМСКА МИТРОВИЦА	9
1.1. ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ ГРАДА СРЕМСКА МИТРОВИЦА	9
1.2. ИСТОРИЈА, ТРАДИЦИЈА И КУЛТУРНО НАСЛЕЂЕ	12
1.3. ДЕМОГРАФИЈА ГРАДА СРЕМСКА МИТРОВИЦА	14
1.4. ПРИВРЕДНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ ГРАДА СРЕМСКА МИТРОВИЦА	16
1.5. ЛОКАЛНА САМОУПРАВА (АДМИНИСТРАЦИЈА)	18
Поглавље 2. ПОДАЦИ О МИГРАЦИЈАМА НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА	20
2.1. ПОДАЦИ О ИЗБЕГЛИМ, ИНТЕРНО РАСЕЉЕНИМ ЛИЦИМА И ПОВРАТНИЦИМА ПО СПОРАЗУМУ О РЕАДМИСИЈИ	20
2.2. РЕАЛИЗОВАНИ ПРОЈЕКТИ	23
2.3. ОСТАЛЕ КАТЕГОРИЈЕ МИГРАНАТА	25
Поглавље 3. АНАЛИЗА СИТУАЦИЈЕ И ЗАКЉУЧЦИ	26
3.1. ПРЕГЛЕД ДОКУМЕНТАЦИЈЕ О ШИРЕМ РАДНОМ ОКРУЖЕЊУ	26
3.2. АНАЛИЗА СТАЊА (SWOT анализа)	30
3.3. АНАЛИЗА ЗАИНТЕРЕСОВАНИХ СТРАНА	31
3.3.1. КРАЈЊИ КОРИСНИЦИ	31
3.3.2. КЉУЧНИ ПАРТНЕРИ	32
3.4. АНАЛИЗА ПРОБЛЕМА СА ЗАКЉУЧЦИМА	36
Поглавље 4. ПРИОРИТЕТНЕ ГРУПЕ	37
Поглавље 5. ОПШТИ И СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВИ	39
Поглавље 6. АКТИВНОСТИ- ЗАДАЦИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ЛАП-А	41
Поглавље 7. РЕСУРСИ-БУЏЕТ	59
Поглавље 8. АРАНЖМАНИ ЗА ПРИМЕНУ	59
Поглавље 9. ПРАЋЕЊЕ И ОЦЕНА УСПЕШНОСТИ	60

УВОД

1. УВОДНА РЕЧ ГРАДОНАЧЕЛНИЦЕ

Поштовани суграђани,

Град Сремска Митровица је због свог географског положаја и близине ратом захваћених подручја, у периоду од 1992. па све до 1998. године дочекао велики број избегличких породица. Људи који су дошли у нашу средину из различитих подручја су лепо прихваћени и интегрисани. Сремска Митровица је одувек била и остала град отвореног срца јер је од самог почетка активно учествовала у пројектима збрињавања избеглица, како кроз стамбене програме, тако и кроз економско оснаживање. Поред решавања проблема који су се тicali избеглих лица, Град је решавао и проблеме интерно расељених лица и повратника по Споразуму о реадмисији. Подршку у реализацији програма решавања проблема поменутих категорија су нам пружали Влада Републике Србије, Комесаријат за избеглице и миграције РС, Јединица за управљање пројектима, као и Европска Унија. Након великог броја успешно реализованих пројеката, успели смо да већина људи које смо називали избеглицама, интерно расељеним лицима или повратницима по Споразуму о реадмисији, постану наше комшије и пријатељи, а град Сремска Митровица постане њихов дом, у чему ћемо и даље настојати, те са задовољством могу да најавим спровођење Локалног акционог плана о управљању миграцијама.

Миграције нису само питање националне или међународне политике, него се тичу свих нас, јер представљају ситуације које су веома релевантне и на локалном нивоу. Одговорност свих нас који овај град зовемо својим домом је да имамо свеобухватан приступ управљању миграцијама који је заснован на људским правима, социјалној правди и солидарности.

Највећи допринос у креирању овако важног документа за локалну самоуправу је дао Савет за миграције, који сам по себи представља партнерство Локалне самоуправе, Комесаријата за избеглице и миграције РС, Црвеног крста града Сремска Митровица, Центра за социјални рад „Сава“, свих локалних, републичких, јавних институција, установа, невладиних организација и донатора.

Локални акциони план је развијен кроз заједнички напор, не само Савета за миграције, него и локалне заједнице, цивилног друштва и миграната, а све са истим циљем, да одговори на изазове које представљају миграције на начин који је инклузиван, транспарентан и ефикасан.

Локална самоуправа је спремна да предузме мере усмерене на унапређење квалитета живота у области здравства, образовања, спорта, културе, социјалне заштите, побољшање инфраструктуре, привлачење нових инвеститора и отварања нових радних места, запошљавање незапослених као и подизање животног стандарда својих грађана, тј. да реализује специфичне циљеве, који су представљени у Локалном акционом плану за унапређење положаја избеглих, интерно расељених лица и повратника по Споразуму о реадмисији, тражилаца азила, миграната у потреби без утврђеног статуса и економских миграната у периоду који обухвата наредне четири године. Коначан циљ коме се тежи јесу једнаке шансе и могућности, као и једнака права свих становника који живе или су привремено смештени на територији Града.

Велику захвалност дугујем свим учесницима који су дали свој допринос у креирању овог важног локалног акционог плана, са уверењем да ће он као такав послужити свим заинтересованим институцијама, организацијама и појединцима у постизању својих резултата.

Градоначелница

Светлана Миловановић

2. ШТА ЈЕ ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА УПРАВЉАЊЕ МИГРАЦИЈАМА (ЛАП)

Локални акциони план за управљање миграцијама (у даљем тексту: ЛАП) представља:

- Оперативни план за решавање питања и унапређење положаја различитих мигрантских група - избеглих, интерно расељених лица, повратника по Споразуму о реадмисији, тражилаца азила и миграната у потреби без утврђеног статуса, лица која су добила азил, ирегуларних миграната, радника миграната, лица у оквиру циркуларних миграција, дијаспоре и Срба у региону (даљем у тексту мигранти).
- Везу између локалних и централних институција.
- Процес идентификовања најбољег начина ангажовања капацитета свих социјалних актера у локалној заједници при доношењу одлука значајних за живот избеглих, интерно расељених лица, повратника по Споразуму о реадмисији, тражилаца азила и миграната у потреби без утврђеног статуса, лица која су добила азил, ирегуларних миграната, радника миграната, лица у оквиру циркуларних миграција, дијаспоре и Срба у региону.
- Планску одлуку којом су дефинисани основни начини остваривања специфичних и крајњих циљева, значајних за развој ове области и живота локалне заједнице.
- Механизам смањења сиромаштва и социјалне искључености осетљивих друштвених група.

Миграција је кретање људи са једне територије на другу из различитих разлога, као што су потрага за могућностима запослења, бољи услови живота, образовање или бекство од насиља, рата или природних катастрофа. Мобилност људи је била стална карактеристика људске историје. Постоји неколико различитих врста миграције:

1. Присилна миграција- Ова врста миграција се дешава када су људи приморани да се преселе мимо своје воље, често због рата, сукоба, прогона или природних катастрофа.
2. Добровољна миграција- Ова врста се дешава када људи одлуче да се преселе због бољег живота, побољшања животног стандарда, посла, образовања или било ког другог разлога.
3. Унутрашња миграција- Ова врста миграције се дешава када се људи селе са једне локације на другу унутар исте земље.
4. Спољна миграција – Ова врста миграције се дешава када се људи селе са територије једне земље на територију друге.
5. Сезонска миграција- Ова врста се дешава када се људи селе са једног места на друго током сезоне или одређеног периода.

Миграција може бити корисна и за мигранте и за земље домаћине, јер мигранти могу допринети економији земље домаћина уносећи нове вештине, идеје и инвестиције. Међутим, миграције могу изазвати тензије и сукобе између миграната и локалног становништва, ако се њима не управља на одговарајући начин.

Управљање миграцијама је процес управљања кретањем људи из једне земље у другу. То обично укључује управљање границама земље, контролу протока миграната и осигурање да се према мигрантима поступа праведно, као и да су њихова права заштићена. Ефикасно управљање миграцијама укључује низ политика, пракси и стратегија. Неки од кључних аспеката управљања миграцијама укључују:

1. Контролу граница- што даље подразумева управљање кретања људи преко границе земље, провером путника и спречавање неовлашћених улазака.
2. Визну политику- Она је важна јер је дизајнирана да регулише ко може да уђе у земљу, под којим околностима и на који временски период.
3. Управљање избеглицама- односи се на политике и праксе које имају за циљ да обезбеде заштиту тражиоцима азила, избеглицама и лицима без држављанства. Ово укључује обезбеђивање приступа основним услугама, као што су здравствена заштита и образовање али и проналажење трајних решења за њихово расељавање.

4. Интеграцију- Она има за циљ сигурност да мигранти постану потпуно интегрисани у друштво и да имају приступ истим могућностима и бенефицијама као остали чланови друштва. Ово укључује језичку и културну обуку и подршку при проналажењу посла.
5. Сарадњу и партнерство- Сарадњу како међу земљама, тако и међу међународним организацијама, а све у циљу суочавања са изазовима миграције и промовисање безбедне, уредне и регуларне миграције.

Република Србија је кроз историју важила за емиграционо подручје, али у последњих неколико деценија оно што је карактерише је унутрашња миграција и то из мање развијених, руралних подручја ка већим, урбаним срединама. Поред тога се сусреће са проблемом интензивних спољних миграција домаћег становништва, које повлаче за собом низак наталитет у земљи и замену генерација. Све то заједно доприноси суочавање са проблемом демографског дефицита, који постаје економско, политичко и национално питање.

Такође, последњих година уочава се тренд пораста броја страних држављана који се досељавају у Републику Србију, што се може приметити ако се анализирају подаци Миграционих профила Републике Србије, које објављује Комесаријат за избеглице и миграције. Нарочито је изражена радна имиграција.

Ефикасно управљање миграцијама је од суштинског значаја за нашу и све остале земље, како би ефикасно управљали својим границама и тако штитиле националну безбедност, подржавали права и добробит миграната.

Под *мигрантским групама* у оквиру овог документа подразумевају се:

- **Избеглице**- Избеглица је према Конвенцији УН о статусу избеглице (1951), особа која је из основаног страха да ће бити прогоњена због своје расе, националне припадности, припадности одређеној друштвеној групи или због политичког уверења, напустила своју државу и не може или због поменутог страха не жели да се у њу врати. Статус избеглице у Републици Србији признаје Комесаријат за избеглице и миграције РС, а у складу са Законом о избеглицама („Службени гласник РС”, број 18/92, „Службени лист СРЈ”, број 42/02 – СУС и „Службени гласник РС”, број 30/10) и то лицу које је услед догађаја у периоду од 1991. до 1998. године и њихових последица избегло или прогнано из бивших југословенских република на територију Републике Србије. Под избеглим и прогнаним лицима, у овом документу се подразумевају сва лица која су била изложена присилном напуштању својих домова, због рата на просторима бивших југословенских република, укључујући и она лица која су у међувремену стекла статус држављана Републике Србије али и даље имају нерешене егзистенцијалне проблеме настале у току избегличког статуса. Према Попису избеглица 1996. године на територији Републике Србије је било 537.937 лица са овим статусом. Од тада је њихов број значајно смањен и то за више од 80%, па у Републици Србији тренутно борави 26.502 избеглих лица. Смањење броја избеглица углавном је резултат њихове интеграције у Републици Србији. Од 537.937 избеглица и 79.791 ратом угрожених лица, регистрованих на Попису из 1996. године, више од 350.000 лица стекло је држављанство Републике Србије што представља највећи процес интеграције избеглица у савременој Европи.
- **Интерно расељена лица (ИРЛ)** су она лица која су била присиљене да напусте своје домове али су остале у границама своје државе. Разлози због којих су били присиљени да напусте своје домове могу бити различити: рат, насиље, угрожавање људских права, политички прогон или природне катастрофе (земљотрес, поплава и сл.). Зато што се налазе у границама своје земље, могућност њихове међународне заштите су ограничене. Иако их за, разлику од избеглица, не штити Специјална конвенција УН, и даље их штите национални закони, међународно хуманитарно право и међународни правни акти у области људских права. У овом документу, под

интерно расељеним лицима се подразумевају лица која су 1999. године услед бомбардовања напустила територију Косова и Метохије и пријавили боравак на територији Републике Србије, а који поседују легитимацију интерно расељеног лица. Комесаријат за избеглице и миграције је 2000. године у сарадњи са Високим комесаријатом Уједињених нација за избеглице (UNHCR) организовао Попис интерно расељених са АП Косова и Метохије, када је регистровано 187.129 лица. У периоду од 2000. до 2005. године, са АП Косова и Метохије је расељено још око 20.000 лица, тако да је крајем 2005. године број интерно расељених лица у Републици Србији без АП Косова и Метохије износио 209.021 лице, а тренутно их је 196.140.

Повратници по споразуму о реадмисији су држављани Републике Србије за чији повратак је надлежни орган дао сагласност по основу Споразума о реадмисији који је закључила Република Србија. То су лица која су добровољно или присилно враћена у државу порекла из држава у којима су неосновано боравили (одбијен захтев за азил, истекла виза и сл.), на основу Споразума о реадмисији између Европске уније и Републике Србије. Овим Споразумом који је ступио на снагу 01.01.2008. године, уговорне стране су регулисале процедуру повратка особа које не испуњавају или су престале да испуњавају услове за улазак или боравак на територији државе уговорнице. Спречавањем нелегалних миграција и прихват и интеграција повратника по споразуму о реадмисији представљају један од услова Србије за Белу Шенген листу. У циљу испуњавања својих услова, Република Србија је усвојила Стратегију реинтеграције повратника по основу Споразума о реадмисији 13. фебруара 2009. године („Службени гласник РС“, број 15/09). Усвојен је Акциони план за спровођење Стратегије реинтеграције повратника по основу Споразума о реадмисији за период 2009. и 2010. годину. Према евиденцији Министарства унутрашњих послова, у 2021. години, примљено је 1.419 захтева за реадмисију, од тога броја 1.087 захтева је добило сагласност, а повратак је остварило 777 држављана Републике Србије. Од укупног броја примљених захтева за реадмисију у 2021. години, 52,9 % захтева поднето је из СР Немачке. Што се полне структуре тиче, 65,7 % лица су чинили мушкарци. Када је у питању старосна структура, пунолетна лица чине 70,8%, а малолетна 29,3 % (Извор: Миграциони профил Републике Србије за 2021. годину, стр. 39).

Тражиоци азила су странци који су поднели захтев за азил на територији РС о којем није донета правоснажна одлука (у складу са Законом о азилу и привременој заштити). То значи да су та лица, у складу са важећом законском регулативом, на територији Републике Србије затражила неки видова међународне заштите на законом прописан начин. У складу са одредбама Закона које се односе на смештај и обезбеђивање основних животних услова за лица која траже азил, Влада Републике Србије оснива центре у којима они бораве и у буџету обезбеђује средства за функционисање центара. Република Србија је због географског положаја који заузима значајно транзитно подручје миграната из Азије и Африке на путу ка Европској унији. Из тог разлога је и једна од земаља које су највише погођене „мигрантском кризом”, будући да се налази на Балканској мигрантској рути. У 2021. години било је 2.306 издатих потврда о регистрацији странца који су изразили намеру да поднесу захтев за азил у Републици Србији. Од тог броја било је 2.081 мушкараца (1.622 пунолетних и 459 малолетних) и 225 жена (155 пунолетних и 70 малолетних). Највећи број долази из Авганистана (44%), Сирије (20%) и Бурундија (6%). Од укупног броја малолетника којих има 529, малолетници без пратње чине 11% (58 дечака и 2 девојчице). У 69,77% случајева, намера за азил изражена је у Подручним полицијским управама, док је 19,21% намера изражено на граничним прелазима (Извор: Миграциони профил Републике Србије за 2021. годину, стр. 37).

• **Лица која су добила азил** су лица која имају право на боравак и заштиту које има странац којем је, одлуком надлежних органа, одобрено право на уточиште или супсидијарну заштиту.

- Уточиште - право на боравак и заштиту које се даје избеглици на територији Републике Србије за кога надлежни орган утврди да оправдано страхује од прогона у држави порекла или држави уобичајеног борава.
- Супсидијарна заштита – заштита коју Република Србија одобрава странцу који би

у случају повратка у државу порекла или државу уобичајеног боравишта био изложен трпљењу озбиљне неправде и који не може или који се због такве опасности не жели ставити под заштиту те државе.

- **Ирегуларни мигранти (Мигранти у потреби без утврђеног статуса)** су лица која су незаконито ушла на територију Републике Србије и која незаконито бораве у Републици Србији, а пореклом су из ратом захваћених подручја Блиског истока и Африке. У складу са појачаним приливом миграната, Влада Републике Србије је 18. јуна 2015. године основала Радну групу за решавање проблема мешовитих миграционих токова коју чине министри 5 ресорних министарстава, укључујући представника Комесаријата за избеглице и миграције РС. Радна група је формирана са задатком да прати, анализира и разматра питања мешовитих миграционих токова у Републици Србији са посебним освртом на проблеме у овој области, анализира стања и предлоге мера за решавање уочених проблема и усклађивање ставова надлежних државних органа и других организација и институција које се баве питањима мешовитих миграционих токова.

Значај Србије, као транзитне земље, посебно се уочава у последњих неколико година на Балканској рути. Балканска рута је популаран пут којим су многи мигранти и избеглице прошли кроз југоисточну Европу, почевши од Грчке и пролазећи кроз Македонију, Србију и Мађарску, на путу ка другим европским земљама, попут Немачке, Француске и Италије. Према подацима Међународне организације за миграције (ИОМ), преко милион миграната и избеглица прешло је Србију од 2015. до 2016. године. Влада Србије, заједно са Комесаријатом за избеглице и миграције РС и међународним организацијама као што су Високи Комесаријат уједињених нација за избеглице (УНХЦР) и ИОМ, спровела је различите мере за помоћ и заштиту мигранта и избеглица који пролазе кроз земљу. Ове мере укључују обезбеђивање склоништа, хране, медицинске неге и правне помоћи. Ситуација миграната и избеглица у Србији и на Балканској рути остаје сложено питање које захтева континуирану пажњу и сарадњу свих укључених актера.

- **Радници мигранти** су лица која траже посао, јесу запослена или су била запослена у место које је више или мање удаљено од места његовог становања. Радник мигрант може обављати посао унутар граница сопствене државе, а може и да одлази на рад у друге земље.
- **Жртве трговине људима** – је свако физичко лице подвргнуто трговини људима. Трговина људима је озбиљно кривично дело и повреда људских права и дефинисано је као такво у међународном и домаћем праву. Трговина људима је облик модерног ропства. Кривично дело је почињено када трговац људима употреби насиље, превару или присилу да контролише друго лице са циљем, на пример, његовог укључивања у сексуалне активности или за запошљавање или давање услуга. Трговина људима може али и не мора укључивати транспорт на другу локацију. Лица се могу сматрати жртвама трговине људима без обзира да ли су експлоатисана у граду где живе или су превезена са циљем њихове експлоатације, да ли су се претходно сложила да раде са трговцем људима, да ли су учествовала у извршењу кривичног дела што је дошло као последица њихове експлоатације.

Усвајањем "Стратегије превенције и сузбијања трговине људима, посебно женама и децом и заштите жртава 2017-2022. година" поправљено је стање у овој области, али и даље у Србији постоје скоро све форме трговине људима (сексуална експлоатација, радна експлоатација, принуда на просјачење, принуда на вршење кривичних дела, принудни бракови са елементима експлоатације и др.).

Смештена на такозваној „Балканској рути“, Србија је последњих година постала важна тачка на миграционим путевима за мигранте из многих земаља Блиског истока, Африке и Азије

који воде ка региону Западног Балкана и даље ка земљама западне Европе. Током овог периода, ситуација је еволуирала од ванредне кризе, која је захтевала хитно збрињавање миграната у транзиту, до оне дуготрајније природе где се све већи број ових људи налази у ситуацији продуженог боравка у Србији. Такво стање рађа плодно тле за за експлоатацију миграната од стране организованих криминалних група и индивидуалних починалаца. У таквим ситуацијама линија разграничења између кријумчарења миграната и трговине мигрантима често постаје нејасна. Оно што је неспорно јесте да су за ублажавање ризика од трговине људима за потенцијалне жртве међу мигрантским становништвом и решавање њихових потреба неопходни усклађен и координисан приступ, као и успостављање сарадње различитих институција, како оних на централном, тако и оних на локалном нивоу. Уколико се то не уради, постоји ризик да се занемари рањивост знатног дела људи који лако могу да постану плен у праксама трговине људима. У том смислу је важно разумети да рад на идентификацији и заштити жртава трговине људима не представља само вид пружања хуманитарне помоћи овој групи људи, већ и спречавање даљег развоја криминалних активности и претварања хуманитарне кризе у безбедносни.

- **Дијаспора и Срби у региону** – Дијаспора означава припаднике једног народа који живе одвојено од матице. Према Закону о дијаспори и Србима у региону (члан 2. Став1.), дијаспора обухвата држављане Републике Србије који живе у иностранству, припаднике српског народа и исељенике са територије Републике Србије и из региона, као и њихове потомке. Према томе, дијаспору чине сви припадници српског народа и лица српског порекла, независно од места рођења и дужине боравка у иностранству. Срби у региону су припадници српског народа који живе у Словенији, Хрватској, Босни и Херцеговини, Црној Гори, Северној Македонији, Румунији, Албанији и Мађарској.
- **Економски мигранти** - су лица која мигрирају подстакнута економским мотивима, попут потраге за послом или у циљу побољшања животног стандарда и услова живота. Економске миграције су због своје географске распрострањености и бројности, један од најбитнијих видова мобилности становништва. Према најновијем извештају Међународне организације за миграције уочен је пораст међународних миграција у складу са савременим трендовима. Тако је 2019. године број међународних миграната у свету процењен на 272 милиона, што представља 3,5% светске популације. У односу на почетак новог миленијума, број миграната у свету је повећан за 122 милиона, а њихов удео у укупном броју становника за свега 0,7%. Према истом извештају, број економских миграната у 2019. години износио је 168 милиона, односно 62% укупног броја међународних миграната. С обзиром да се миграције, подстакнуте пре свега економским разлозима, одвијају и унутар држава, важно је напоменути да је чак 700 милиона људи у свету учествовало у унутрашњим пресељавањима, што значи да је укупно сваки седми становник света бар једном у току свог живота променио место сталног пребивалишта. Такође, истраживања агенције GALLUP од 2015. до 2017. године су утврдила да у свету има 700 милиона потенцијалних миграната, који размишљају о пресељавању (у иностранство) у блиској будућности.

Континуираним повећањем мобилности становништва, побољшањем инфраструктуре, као и повећање обима припадника дијаспоре и порастом прилива новчаних дознака, интензивирани су интересовање држава и појединаца за све опсежнијим истраживањима актуелних питања везаних за миграције, њихову улогу и допринос развоју. Позитивни ставови усмерени су на развојни потенцијал међународних миграција и замену појма „одлив мозгова”, који се односи на исељавање високообразованих, појмом „прилив мозгова”, кроз циркулацију и повратак миграната. Поред новчаних дознака, социјалне дознаке, односно преношење знања и вештина у земље порекла, такође се сматрају изузетно значајним за развој. Негативни ставови се односе на то да миграције у земљама порекла доприносе сиромаштву и неразвијености, због одласка младог, репродуктивног радно способног становништва, често високообразованог, што представља препреку економском расту и модернизацији друштва и државе. Негативне

последнице миграција се могу огледати у губитку људског капитала и вештина у земљама порекла, или, пак, због пораста ксенофобије, која може довести до проблема приликом интеграције, затим до дискриминације, експлоатације или чак злоупотребе у земљама дестинације. Ако се миграције препознају као неизбежна одлика времена у којем живимо, а не нужно негативни феномен, онда и политике управљања миграцијама треба да буду усклађене са реалним трендовима и проблемима миграната, јер рестриктивно дефинисане политике које намешћу строжа правила су у супротности са заштитом основних људских права. Препознавање миграција као развојног инструмента је довело до стварања консензуса о потреби укључивања миграционог феномена у развојне агенде, стратегије и планове на глобалном, регионалном, националном и локалном нивоу¹

Стратешки оквир ЛАП-а одређен је у складу са политиком и правцима деловања дефинисаним Националном стратегијом за управљање миграцијама („Службени гласник РС“ број 59/09), Стратегијом за управљање економским миграцијама („Службени гласник РС“ број 21/20) другим националним стратешким документима од значаја за ову област. У циљу координираног рада, коришћења научених лекција и најбољих пракси, овај ЛАП узима у обзир постојеће пројекте изградње капацитета на локалном нивоу, а нарочито оне који су у домену социјалне, економске и стамбене политике. Креирање и спровођење ЛАП-а овде се третира као део ширег механизма остваривања циљева одрживог развоја, смањења сиромаштва и социјалне искључености осетљивих друштвених група.

Локални акциони план за управљање миграцијама (у даљем тексту ЛАП) за град Сремска Митровица се доноси за период од четири године (2023. – 2027. година).

Процес израде **Локалног акционог плана за управљање миграцијама** за град Сремска Митровица заснивао се на интерактивном приступу чије су основне методолошке карактеристике да је:

- ✓ **Локални**- спроведен у локалној заједници и уважава локалне специфичности;
- ✓ **Партиципативан**- укључио је различите битне актере процеса друштвено организоване подршке мигрантима у локалној заједници;
- ✓ **Утемељен** на реалним основама, расположивим ресурсима и потребама за унапређење положаја миграната;
- ✓ **Прилагођен ситуацији** у локалној заједници, актерима и позитивним променама којима се тежи;
- ✓ **Користи савремене методе** планирања и анализе свих важних елемената потребних за доношење одлука;
- ✓ **Подстиче одговоран однос** различитих друштвених актера у локалној заједници;

За потребе процеса израде ЛАП, коришћени су различити извори и начини прикупљања података: резултати анкете о потребама избеглих и интерно расељених лица, резултати интервјуа са потенцијалним корисницима, резултати састанака са локалним актерима, Резултати из Упитника за породице избеглих и интерно расељених лица спроведеног по налогу Комесаријата за избеглице и миграције РС, статистички подаци, различити извештаји и документи, подаци Комесаријата за избеглице и миграције РС, Црвеног крста, извештаји Министарства унутрашњих послова, локалних невладиних организација као и подаци са терена доступни Повереништву за

избеглице и миграције града Сремска Митровица и Савету за управљање миграцијама града Сремска Митровица.

Процес израде ЛАП спроведен је у првом и другом кварталу 2023. године.

3. ЗАХВАЛНОСТ УЧЕСНИЦИМА У ПРОЦЕСУ ИЗРАДЕ ЛОКАЛНОГ АКЦИОНОГ ПЛАНА

Предлагач овог Локалног акционог плана је Савет за миграције града Сремска Митровица.

У складу са Чланом 12. Закона о управљању миграцијама формиран је Савет за миграције (у даљем тексту Савет) кога чине представници локалне самоуправе и институције система које се на локалном нивоу баве питањима миграната, невладине организације које делују у локалној заједници.

Улога Савета за миграције је да:

- ✓ прати и извештава Комесаријат за избеглице и миграције Републике Србије као и органе управљања града о миграционим кретањима на територији града;
- ✓ предлаже програме, мере и планове активности ради ефикасног управљања миграцијама;
- ✓ координира радом органа на локалном нивоу чији је рад значајан за област управљања миграцијама;
- ✓ пружа податке од значаја за израду стратешких докумената из области миграција, размењује информације и учествује на састанцима од значаја за процес планирања;
- ✓ активно учествује у изради и иновирању Локалног акционог плана, дефинише коначни текст документа и предлаже га надлежним органима на усвајање;
- ✓ обезбеди потребне податке непосредно од циљних група и социјалних актера у систему подршке избеглим, интерно расељеним лицима, повратника по основу Споразума о реадмисији и миграната у потреби без утврђеног статуса;
- ✓ креира планове и конкретне мере унапређења положаја избеглих, интерно расељених лица, повратника, тражиоца азила и миграната у потреби без утврђеног статуса;
- ✓ размењује информације и учествује на састанцима од значаја за процес планирања;
- ✓ примењује усвојене методе планирања током процеса планирања;
- ✓ дефинише циљеве, правце развоја и сарађује са различитим релевантним локалним и републичким актерима;
- ✓ планира праћење и оцењивање успешности примене Локалног акционог плана;
- ✓ унапређује сопствене капацитете за планирање кроз одговарајуће обуке;
- ✓ предузима друге послове у области управљања миграцијама на територији града у складу са Законом о управљању миграцијама.

Чланови Савета за миграције су:

1. Светлана Миловановић, градоначелница Града Сремска Митровица, председник Савета,
2. Петар Самарцић, заменик градоначелнице, члан,
3. Дражен Риђошић, начелник Градске управе за социјалну заштиту и заштиту животне средине, члан,
4. Драган Малобабић, представник Опште болнице Сремска Митровица, члан,
5. Милан Марковић, представник Полицијске управе Сремска Митровица, члан,
6. Сузана Недељковић, повереник за избеглице, члан,
7. Бранислав Вукмир, директор центра за социјални рад „Сава“, члан,
8. Маријана Грабић, представник Националне службе за запошљавање, члан,
9. Мирослава Шево, представник Дома здравља, члан
10. Наташа Бојанић, члан градског већа, члан,

11. Татјана Јованчевић, представник Црвеног крста, члан,
12. Нада Зеџ Петковић, представник Завода за јавно здравље, члан,
13. Живко Врцељ, помоћник градоначелнице у области здравствен езащите, члан.

- Захваљујемо свим члановима Савета за миграције на учешћу у процесу планирања, а посебну захвалност изражавамо Комесаријату за избеглице и миграције Републике Србије на стручној подршци и учешћу у изради Локалног акционог плана. Подршку за израду локалних акционих планова за управљање миграцијама Комесаријат је обезбедио у оквиру пројекта “Јачање капацитета и партнерства за управљање миграцијама у Србији”, за који је средства обезбедила Влада Швајцарске, посредством Швајцарске агенције за развој и сарадњу (SDC) и Међународне организације за миграције (ИОМ).

РЕЗИМЕ

Локални акциони план за управљање миграцијама на територији града Сремска Митровица за период 2023. - 2027. године је плански документ усмерен на проналажење ефикасних и одрживих решења за питања избеглих, интерно расељених лица, повратника по основу Споразума о реадмисији, тражилаца азила, лица која су добила азил, ирегуларних миграната, радника миграната, дијаспоре и Срба у региону.

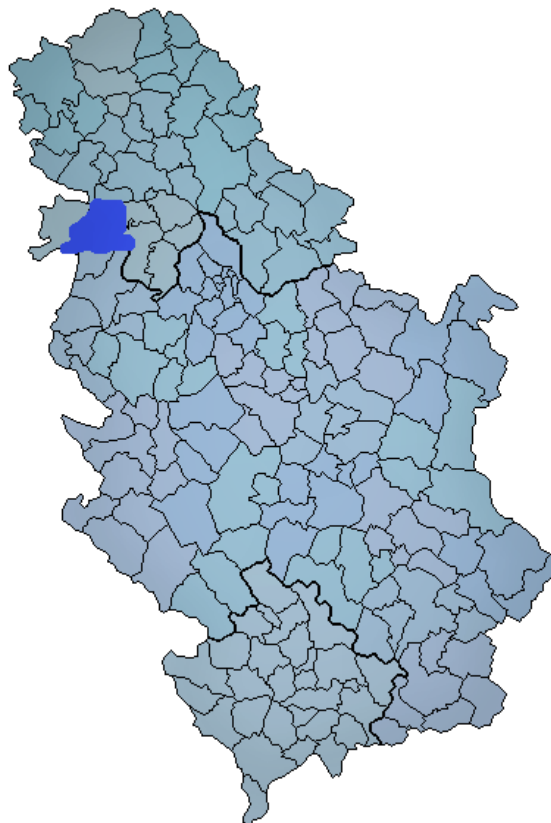
Овај документ је усмерен према свим особама које су биле изложене присилним миграцијама и егзистенцијалним потешкоћама које то ствара, а живе на територији града Сремска Митровица, с напоменом да се први пут Локални акциони план не односи само на угрожене категорије мигранта и различите видове помоћи у њиховом збрињавању, већ и на домицилно становништво, с обзиром на развојну компоненту миграција, односно улогу коју процес управљања миграцијама може имати у свеукупном економском и социјалном развоју локалне заједнице.

Заснован је на свеобухватној анализи ситуације који изражава дугорочна опредељења локалне самоуправе да побољша услове живота и могућности за интеграцију свих наведених мигрантских група у локалну заједницу.

Поглавље 1. ОПШТИ ПОДАЦИ О ГРАДУ СРЕМСКА МИТРОВИЦА

1.1. ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ ГРАДА СРЕМСКА МИТРОВИЦА

Град Сремска Митровица се налази на 44 степена и 58 минута северне географске ширине и 19 степени 36 минута источне географске дужине. Простире се у северозападном делу Србије и југозападном делу Војводине, на месту где се спајају три различите морфолошке средине: сремска равница, мачванска равница и фрушкогорско побрђе, на просечној надморској висини од 82 м.

• Сремска Митровица

Град се налази на веома повољном месту, свега 75 км од главног града земље, Београда, са којим га везује ауто-пут Е-70 европског значаја. Са Београдом је град повезан и двоколосечном пругом. Од покрајинског седишта, Новог Сада, удаљен је 59 км. Од границе са Босном и Херцеговином град је удаљен 35 км, а од границе са Републиком Хрватском 37км. По свему овоме, Сремска Митровица је најближа западу од свих окружних седишта наше земље.

Положај у ближој околини је такође повољан, с обзиром да је град настао на „најтањем“ делу Срема, на месту где су континентални путеви који воде са Балкана и Београда на истоку ка данашњој Хрватској на западу, најближи воденим путевима (реци Сави). Ови путеви овде праве саобраћајно чвориште.

Такође град је образован на месту где је савска обала најприступачнија. У прошлости су делови источно и западно од града били изузетно мочварни и тешко приступачни, па је ово место било погодно за прелазак преко реке и управу над њом у овом делу тока. Ова околност је била битна и са становишта одбране, јер су околне мочваре биле и „природни бедем“ у ратним временима.

- **Обала реке Саве у Сремској Митровици**

Сремска Митровица је седиште Града Сремске Митровице у Сремском округу. Митровица је и највећи град у Срему, административни центар Сремског округа и један од најстаријих градова у Војводини и Србији.

Град заузима површину од 76 153 ha (56 571 ha пољопривредног земљишта и 8705 ha шумског земљишта).

Град Сремска Митровица се састоји од 26 насеља, од чега су два градска, једно приградско а остала рурална насеља.

Табела 1. Подаци о насељима (назив и тип насеља), попис 2022. год.

Редни број	Насељено место	Тип насеља
1	Бешеновачки Прњавор	рурално
2	Бешеново	рурално
3	Босут	рурално
4	Велики Радинци	рурално
5	Гргуревци	рурално
6	Дивош	рурално
7	Засавица	рурално
8	Засавица	рурално
9	Јарак	рурално
10	Кузмин	рурално
11	Лаћарак	приградско
12	Лежимир	рурално
13	Манђелос	рурално
14	Мартинци	рурално
15	Мачванска Митровица	градско
16	Ноћај	рурално
17	Равње	рурално
18	Раденковић	рурално

19	Салаш Ноћајски	рурално
20	Сремска Митровица	градско
21	Сремска Рача	рурално
22	Стара Бингула	рурално
23	Чалма	рурално
24	Шашинци	рурално
25	Шишатовач	рурално
26	Шуљам	рурално

City of Sremska Mitrovica / Grad Sremska Mitrovica

1.2. ИСТОРИЈА, ТРАДИЦИЈА И КУЛТУРНО НАСЛЕЂЕ

Град Сремска Митровица је свакако град који може да се похвали богатом историјом, која потиче од првих почетака људског живота у региону Срема и Паноније, тј. око 7000 године пре наше ере па све до почетка 19. века, када је од насеља прерасла у варошицу и затим у град. Град је неколико пута из основа мењао не само име, већ и физиономију. Од древног илирско келтског насеља преко античког града и престонице, средњовековне вароши са много господара до савременог индустријског града у пуном напону једне нове историје.

Римљани освајају Сирмијум крајем I века старе ере. Град расте великом брзином и до средине III века, Сирмијум постаје економско средиште читаве Паноније. У њему или у околини рођени су цареви Трајан, Аурелије, Проб и Максимилијан, сви романизовани Илири, домороци, који су до царског престола стигли својим изванредним војничким способностима.

Потврду свог изузетног значаја у оквиру Римске империје Сирмијум добија у време тетрархије, када постаје једна од четири престонице царства, град са великом ковницом новца, раскошном царском палатом, са водоводом и термама, хиподромом, позориштем и амфитеатром, форумом, многобројним радионицама, јавним купатилима, храмовима, као и мноштвом јавних палата и раскошних вила.

Град је био метропола Паноније и Илирика, ранохришћански центар са бројним епископима и мученицима. Град се предао Аварима 582. године.

У IX веку Срем се налази у саставу Бугарске и улога Сирмијума поново расте, јер је у њему основана епископија. Доласком Мађара, Сирмијумом наизменично господаре Византинци и Мађари, све до 1180. године, када византијска власт заувек нестаје са овог тла, а од некада славног града остају само рушевине.

На рушевинама Сирмијума, никао је нови средњовековни град Civitas Sancti Demetri, тј. Град Светог Димитрија (Димитровица). Град је после честих напада Турака пао под османлијску власт 1526. године. Био је познат под називом "Šeher Mitrovica" и имао је муслиманску већину. Током овог раздобља град је доживео знатан развој и добио потпуно оријенталне црте, које су препознатљиве и данас. У овом периоду бројно становништво из централне Србије је бежало од турског зулума у Срем и ту се настањивало.

За време Хазбуршке монархије, град је поново разорен. У овом периоду његов развој потпуно стагнира. Досељавају се Мађари, Немци, Русини, Хрвати.

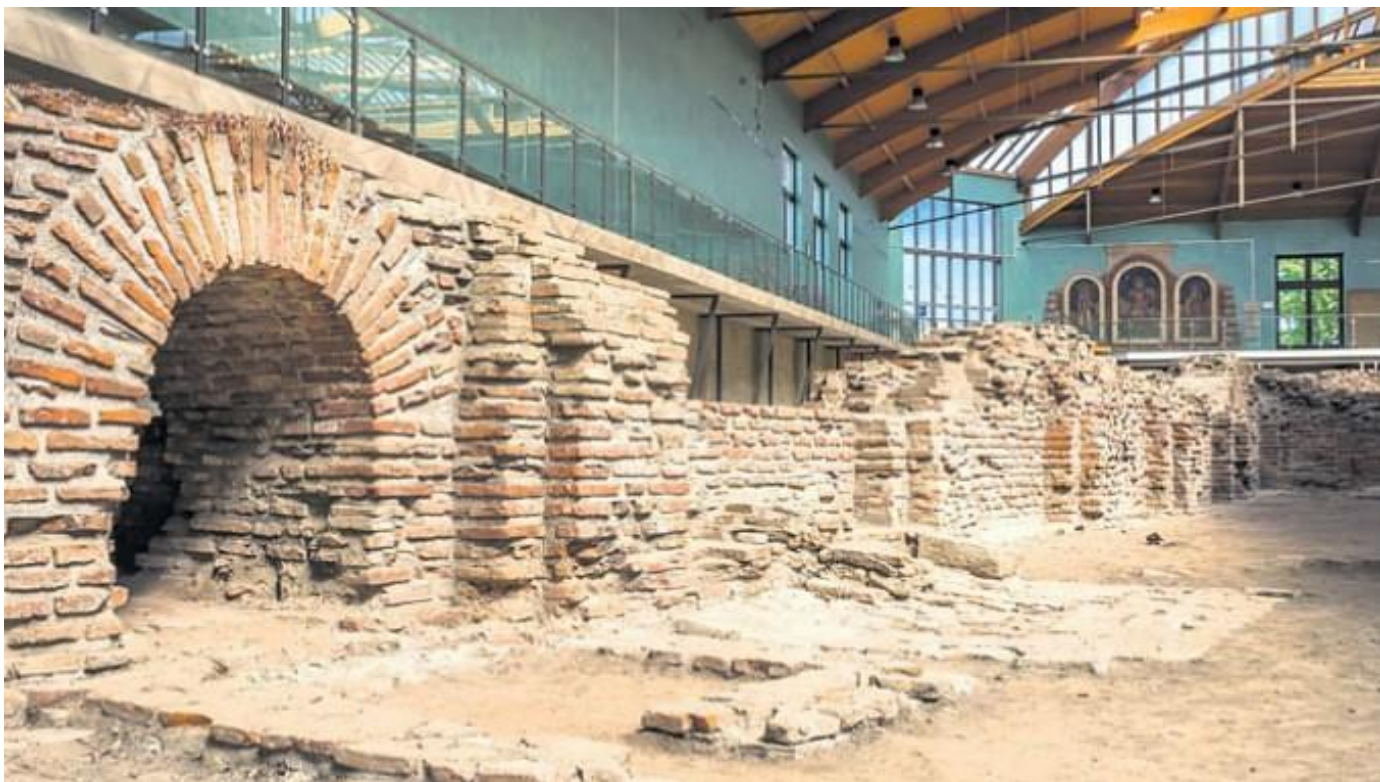
Крајем 19. века дошло је до смиревања границе на Сави, а нови сусед је била мала и неразвијена Србија. Ово је утицало на укидање Војне крајине и владавине градом од стране војних власти, као и добијања статуса слободног краљевског града 1881. године. Први градоначелник је био Ћира Племенити Милекић. Град поново почиње да се развија и достиже цифру од десет хиљада становника на преласку у 20. век.

Сремска Митровица је 1918. године прикључена Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца, касније Краљевини Југославији, а од 1941- 1944. године град је носио име Хрватска Митровица и налазио се у саставу Независне Државе Хрватске.

Лето 1942. године је поново донело страдање у Сремску Митровицу. Усташка полицијско казнена експедиција под командом Виктора Томића је у само неколико недеља у августу и септембру, стрељала преко 6.000 невиних људи.

Град је ослобођен 1. новембра 1944. године. Тај датум се узима као почетак развоја града у савременом добу.

Сремска Митровица као град богат историјом и традицијом и као средиште сремског округа има развијену мрежу културних и образовних установа и низ културних дешавања. Васпитно-образовне установе чине основу од значаја за културни живот овог краја. Од установа културе треба споменути: Музеј Срема, Галерију „Лазар Возаревић“, Градску библиотеку „Глигорије Возаревић“, Позориште „Добрица Милутиновић“, Установу за културу „Сирмијумарт“, Историјски архив „Срем, Завод за заштиту споменика културе.

- Масовне зидине античког Сирмијума

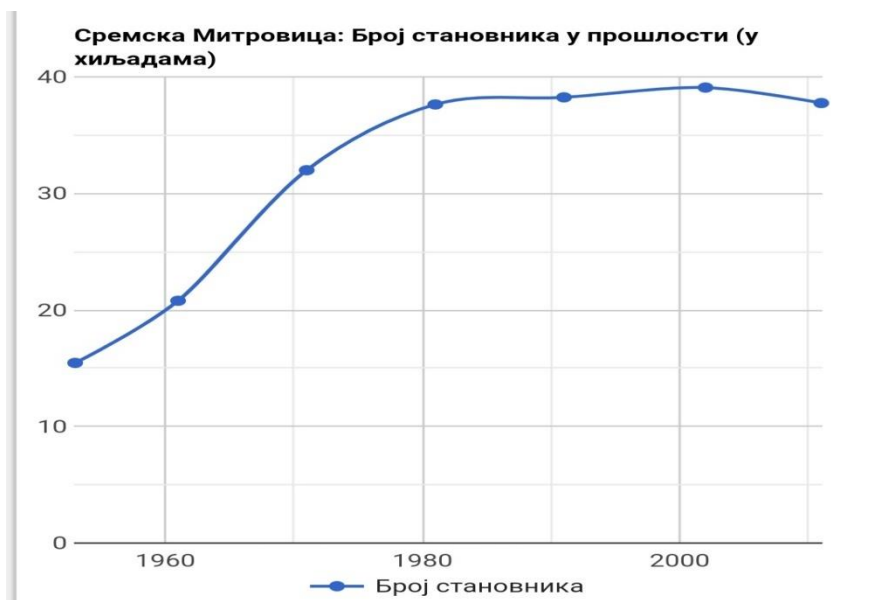
Сремска Митровица је и „музеј под отвореним небом“ у коме су остаци античке римске престонице, грађевине барокне и класицистичке архитектуре 18. и 19. века, као и Спомен-парк (Спомен-гробље).

Веома вредни споменици на тлу града представљају део баштине, а неки од њих, као сунчани сат, јединствени су у свету. На подручју града низ вредних добара, која су проглашена за непокретна културна добра.

Од постојећих школа у граду, најдужу традицију има Гимназија основана 1838. године као Немачка виша школа. Поред ње постоји још 6 средњих школа и 10-ак основних школа на подручју града.

1.3. ДЕМОГРАФИЈА ГРАДА СРЕМСКА МИТРОВИЦА

Према прелиминарним резултатима пописа из 2022. године у граду Сремска Митровица живи 72580 људи. Према подацима из 2011. године у граду Сремска Митровица живело је 79.940 становника, што је око 7.000 људи мање у односу на целу деценију.

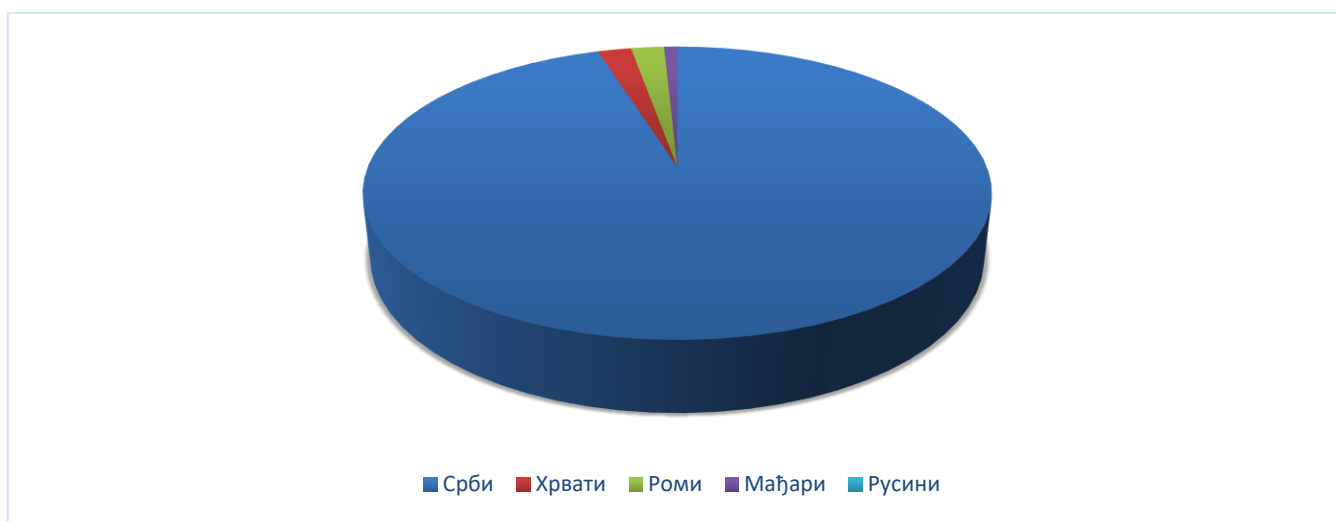
У насељу Сремска Митровица живи 60.707 пунолетних становника, а просечна старост становништва износи 44,57 година. Просечан број чланова по домаћинству је 2,42. Иако није забележен већи проценат емиграције становништва. Негативан природни прираштај, који износи -9,6%, указује на смањену стопу наталитета, као и сталну тенденцију старења становништва.

Табела 2. Подаци о броју становника на територији Града у односу на године старости

Ук:	Године старости																	
	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85 и ↑
72580	3090	3293	3368	3582	3581	3977	4210	4780	5093	5209	5103	5618	5769	5606	4562	2539	1996	1204

* Извор: Завод за статистику града Сремска Митровица

МУЛТИЕТНИЧКА СРЕДИНА

Сремска Митровица је одувек била мултиетничка средина, у којој поред већине Срба (86,1%) живе Хрвати (1,85%), Роми (1,83%), Мађари (0,73%), Русини (0,57%) и други. Важно је споменути да Сремска Митровица важи за мултиконфесионалну средину.

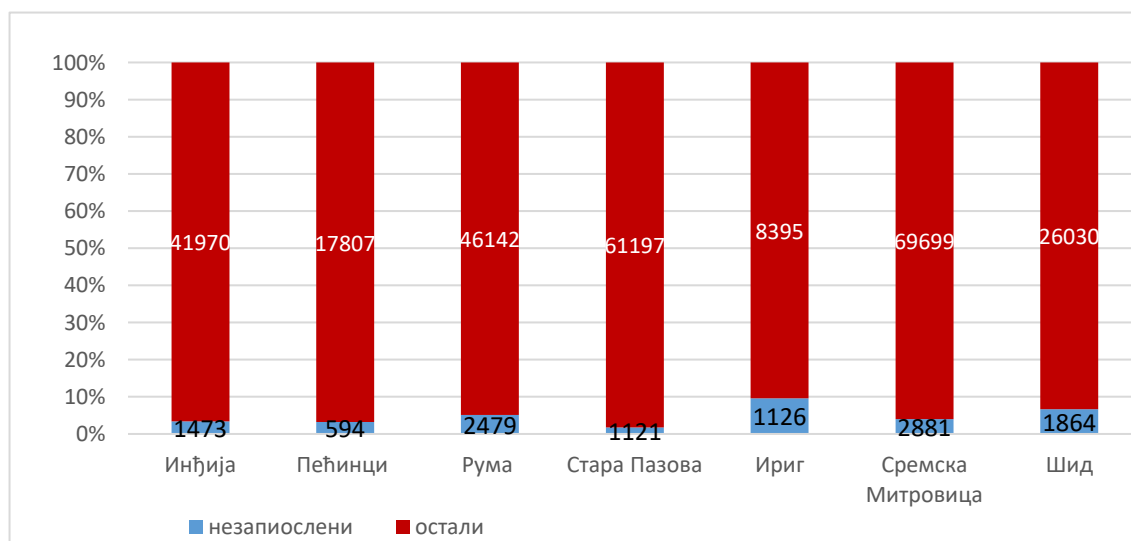
ЗАПОСЛЕНОСТ

На евиденцији **Националне службе за запошљавање** број незапослених у Сремској Митровици је 2881.

Од старосних категорија најбројнија категорија незапослених лица је она од 55 до 59 година живота (15,3%), затим од 50 до 54 године (13,35%). Код жена је најбројнија категорија од 55 до

59 година живота са 13,74 %. Категорија младих до 30 година чини 18,9% од укупног броја незапослених лица.

Графикон 1. Дистрибуција незапослених у општинама Сремског округа у односу на укупан број становника, 2021.године

1.4. ПРИВРЕДНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ ГРАДА СРЕМСКА МИТРОВИЦА

Послератни план привредног и индустријског развоја за подручје Сремске Митровице није се много разликовао од тадашње матрице примењене и на осталим југословенским регионалним центрима. Предуслов за почетак индустријализације града била је обнова порушених постројења (уколико је била могућа) и обнова инфраструктуре и извора енергије. Као и на сличним примерима у другим регионима индустријализација Митровице, у првим послератним годинама, подразумевала је пре свега размештај оних индустријских грана чије је сировинске и транспортне потребе задовољавао географски положај града.

Тако се у Митровици, најпре развија прехранбена индустрија и то у широком спектру. Град добија месну и индустрију конзерви, житомлинску, затим млекарску, индустрију шећера и индустрију сточне хране, као и регионални комбинат за производњу и прераду воћа и поврћа. Међутим, на другој страни, као и градови сличне величине, Митровица трпи утицаје диктиране и централизоване социјалистичке привреде од стране југословенске федерације. Услед таквих одлука у граду се обнављају стара постројења, која се уистину нису показала као продуктивна ни у предратном периоду капиталистичке привреде. Обновљено је и проширено бродоградилште на Сави, затим пилана и дрвопрерађивачка индустрија (у региону са изразито малим процентима руда метала и шума), пивара, индустрија цигле, вентила, коже и обуће, текстила итд. Највећа, касније се показало као изразито неуспешна, инвестиција државе у Сремску Митровицу била је свакако подизање гиганта индустрије целулозе и папира и највеће фабрике за производњу новинске хартије у бившој Југославији - фабрике Матроз.

Данас основу привредне структуре града Сремска Митровица чини примарна пољопривредна производња са снажним пољопривредно- прехранбеним комплексом. Међу становницима сеоских насеља традиционално је заступљена пољопривредна производња и сточарство, а развоју свих грана пољопривреде свакако погодују плодно равничарско земљиште

и повољни климатски услови. Високородне сорте кукуруза, квалитетне житарице и значајна заступљеност индустријских култура, карактеристике су веома развијене ратарске производње.

Велики допринос унапређењу биљне и сточарске производње на овом подручју даје и Пољопривредни институт „Др.Петар Дрезгић“ као научно-стручна организација, као и ветеринарска служба. Постоји велики број компанија и предузећа која су обележила нагли индустријски и привредни развој Сремске Митровице 60-тих, 70-тих и 80-тих година прошлог века. Нека од ових некада врло успешних предузећа угасила су своју производњу или се налазе у стечају. Транзициона времена доносе нови систем тржног пословања и у Сремску Митровицу, тако да се привредна ситуација мења.

Значајну улогу у даљем успону привреде Сремске Митровице има Слободна зона, која се налази у оквиру лучког комплекса РТЦ Лука „Легет“ где су смештени привредни субјекти који послују под посебним условима и који захваљујући инфраструктурној опремљености, те близине важних саобраћајница, пловном путу Саве, остварују успешну пословну сарадњу са иностраним привредним субјектима.

Тенденција конституисања малих и средњих предузећа није заобишла ни Сремску Митровицу, тако да је последња деценија, уз процес приватизације, обележена и настанком импозантног броја нових предузећа у готово свим областима привредне делатности.

Правилном политиком градских органа, инфраструктурно су уређене и одређене индустријске зоне на којима се налази велики број мањих индустријских погона. Уз веће пословне системе управо таква форма привредних субјеката, базирана и прилагодљива тржишним условима пословања, представља будућност даљег развоја Сремске Митровице засноване на приватној иницијативи и предузетништву.

Своје привредне потенцијале Сремска Митровица је организовала у неколико атрактивних индустријских зона, које су иницијална каписла за будући интензиван развој.

- Трг Инвеститора у Сремској Митровици

Туризам

Искориштавање туристичких потенцијала Сремске Митровице и унапређење понуде и квалитета услуга, представља један од приоритетних задатака за Град.

Оближња Фрушка Горе, коју због бројних манастира Српске Православне Цркве многи називају и „Светом Фрушком Гором“, специјални резерват природе „ Бара Засавица“, непрегледна и питома војвођанска равница, река Сава и њене обале, представљају праве драгуље које је природа подарила Сремцима, као и свим путницима намерницима које пут нанесе у овај део наше земље.

Археолошки локалитети са остацима грађевина древног Сирмијума, међу којима се издваја Царска палата су од непроцењивог значаја.

Саставни део културно-туристичке понуде града Сремске Митровице представља и Музеј Срема у коме се од 1946. године чувају и презентују експонати везани за историју места, од самих почетака насељавања па до данашњих дана.

- Бара Засавица- природни резерват

1.5. ЛОКАЛНА САМОУПРАВА (АДМИНИСТРАЦИЈА)

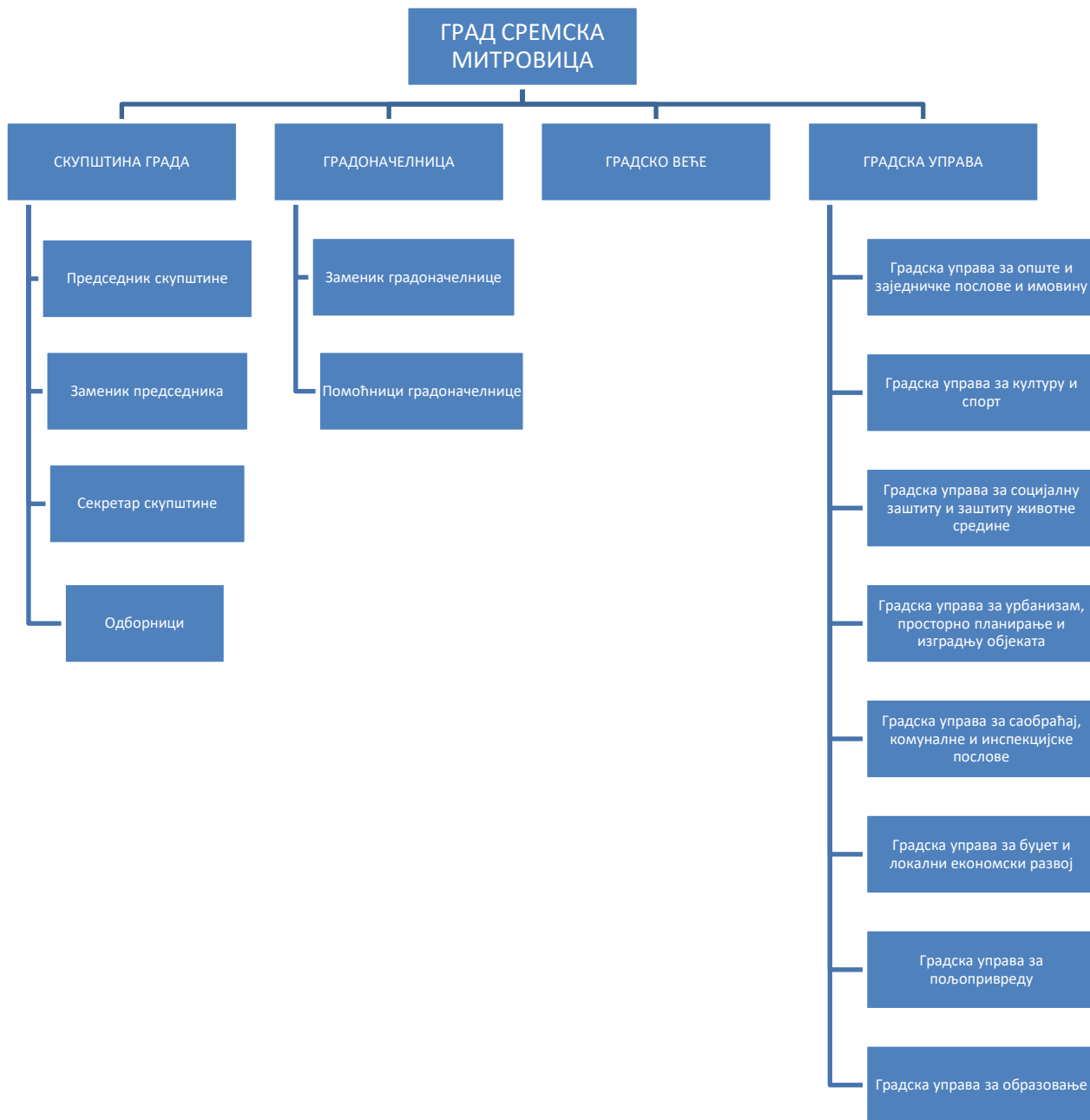
Град представља градоначелница.

Органи локалне самоуправе-града Сремска Митровица су: Скупштина Града, Градоначелница и Градско веће.

Ради остваривања послова из надлежности Града образована су Градске управе, представљене у Шеми 1.

У оквиру Градске управе за социјалну заштиту и заштиту животне средине, постоји Повереништво за избеглице и миграције. Повереништво се директно бави решавањем многобројних проблема мигранта.

Шема 1: Организациона структура града Сремска Митровица

Поглавље 2. ПОДАЦИ О МИГРАЦИЈАМА НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА

2.1. ПОДАЦИ О ИЗБЕГЛИМ, ИНТЕРНО РАСЕЉЕНИМ ЛИЦИМА И ПОВРАТНИЦИМА ПО СПОРАЗУМУ О РЕАДМИСИЈИ

Географски положај града Сремска Митровица, релативна близина граничних прелаза са Хрватском и Босном и Херцеговином, близина великих градова Београда и Новог Сада, као и велики број родбинских веза битно је утицало да велики број избеглица одабере град Сремску Митровицу као дестинацију за своје ново боравиште.

Колона у „ Олуји“ 1992. године

Број избеглица након избијања ратних дејстава на простору бивше Југославије од 1991. године имао је узлазни тренд, да би свој максимум достигао 1998. године и износио 18.600 што је имало свој еквивалент од 20,9 % у односу на укупан број домицилног становништва града Сремска Митровица (88.800).

Коначним решавањем свог избегличког статуса, добровољном репатријацијом, локалном интеграцијом и одласком у трећу земљу, од 1999. године тај број почиње да се смањује. Ову констатацију најбоље осликавају подаци са регистрације избеглица из 2001. године, када је регистровано 13.178 лица, што је 14,8 % у односу на укупно домицилно становништво и подаци са регистрације 2004.-2005. године, када је регистровано 2.991 лице. Након регистрације статус избеглице је продужио 2.204 лица, а 787 лица је изгубило статус по службеној дужности. Број лица која су задржала статус избеглице износио је 2,5 % у односу на домицилно становништво.

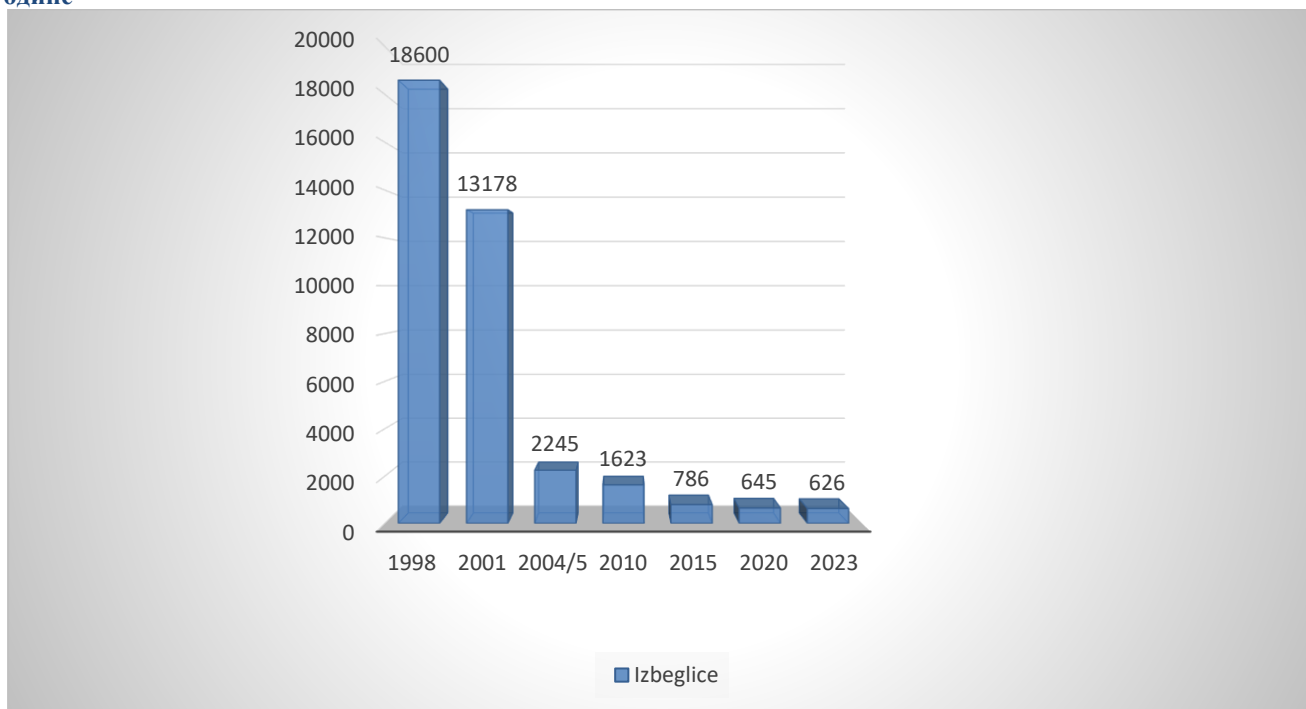
По спроведеном анкетања избеглих и интерно расељених лица 2012. године анкетирано је 830 избегличких породица при чему је регистровано 2.498 избеглица, од чега 315 лица је са продуженим статусом. Претпоставља се да анкетањем није обухваћена целокупна избегличка популација и да је број избеглица са боравиштем односно пребивалиштем на подручју Града Сремска Митровица већи од укупно анкетом регистрованих 2.498, односно да се креће око 3.000.

Према подацима Комесаријата за избеглице и миграције број избеглица који бораве на територији града Сремска Митровица на дан 20. јуна 2023. године је 626.

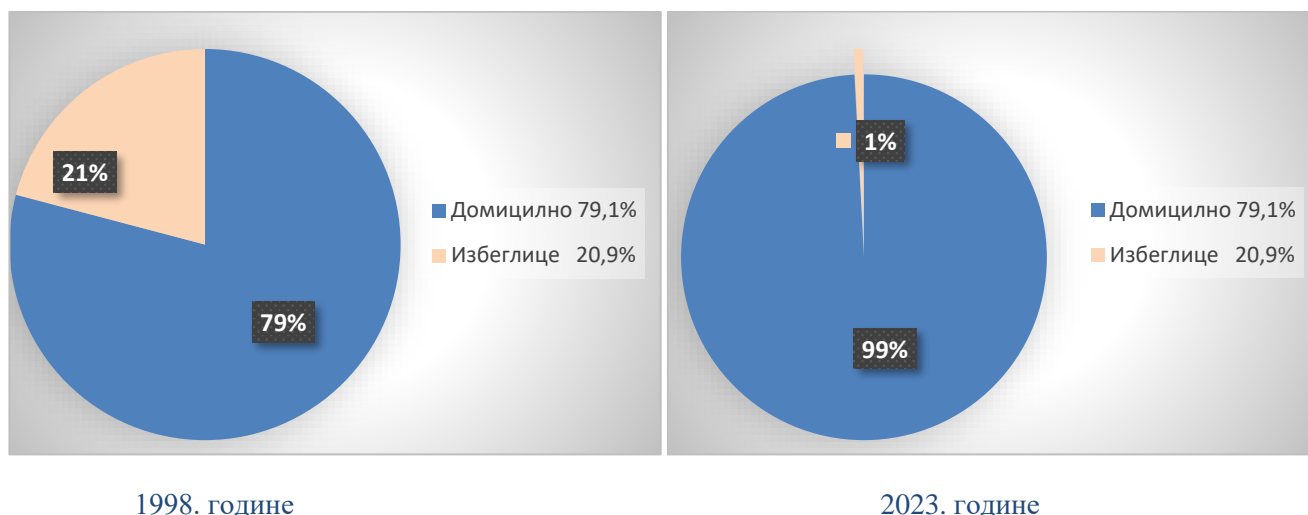
Што се тиче интерно расељених лица са подручја Косова и Метохије, од 1999. године на подручју града Сремска Митровица привремено боравиште је нашло 375 интерно расељених лица. Услед унутрашњих миграција ИРЛ, првенствено ка југу Србије из опште познатих разлога (могућност обиласка некретнина на КиМ, лакшег контакта са родбином, преузимања плате ко је био у радном односу и сл.), број интерно расељених лица се смањивао. Приликом регистрације ИРЛ 2000. године регистровано је 283 лица. Тренутно је на подручју града 259 интерно расељених лица.

Од потписивања Споразума о реадмисији с ЕУ 2007. године, у Сремску Митровицу се вратило свега 30 држављања Србије који нису имали или су изгубили основ боравка. Од тога броја преко канцеларије за реадмисију враћено је осам особа. Уз то, кроз програме организованог повратка које је до 2012. године спроводио ИОМ, у протеклим годинама у Сремску Митровицу су враћене 22 особе, углавном из Немачке, кроз програм GARP. С обзиром да не постоје систематски и ажурирани подаци о овој популацији, постоји могућност да је број повратника ипак знатно већи.

Графикон 2: Смањење броја избеглица(са потврђеним својством) на територији града од 1998. до 2023. године

Графикон 3: Однос броја избеглица у односу на домицилно становништво

ПРОБЛЕМИ ИЗБЕГЛИХ И ИНЕРНО РАСЕЉЕНИХ ЛИЦА

Избеглице и интерно расељена лица су се од самог почетка боравка на територији Србије, суочавале са низом изазова и потешкоћа. Највећи проблеми с којима се ова категорија становништва сусреће су материјалне, стамбене и правне природе.

Сиромаштво избеглица, ИРЛ и повратника по основу о реадмисији је вишеструко по својој природи и састоји се од материјалног сиромаштва и различитих облика људског сиромаштва, проблемима у приступу основним људским правима и услугама, разним правним проблемима и психосоцијалним проблемима услед друштвеног искључења, маргинализације, дискриминације и др.

Када се говори о материјалном сиромаштву, процене и истраживања која су рађена и која су коришћена у изради Стратегије за смањење сиромаштва (WFP ,CESMECON 2000) показују да је сиромаштво у наведеним категоријама дупло веће него у укупној популацији (око 12% људи у укупној популацији и око 25% међу избеглицама и ИРЛ је на линији или испод линије сиромаштва у Србији). Нагли прекид (промене) социјалног, економског и културног контекста у ком живе ставио их је у позицију ускраћености свих врста ресурса: приходе, имовине, друштвених мрежа и емотивне сигурности.

С обзиром да је око 70% избегличке популације у Србији, на попису 2001. године одабрало локалну интеграцију као модел окончања избеглиштва, очито је да подршка у процесу интеграције избеглица представља један од важнијих циљева наше социјалне политике.

Проблеми правне природе код избеглих и ИРЛ су бројни, почевши од непотпуне документације, немогућности прибављања документације у земљи порекла, имовинских права, уништеној-узурпираној имовини у земљи порекла, смањеној слободи кретања, немогућност повратка у земљу порекла, проблеми који су иницирани преузимањем држављанства Републике Србије, при чему се решавањем правног статуса социјални и материјални положај није битно изменио. Решавање ових проблема превазилази ресурсе на локалном нивоу.

Проблем стамбене природе избеглих и ИРЛ јесте један од главних проблема са којима се суочавају избеглице у Србији и огледа се у недостатку адекватног смештаја. Са приливом

избеглица долази до недостатка одговарајућег смештаја, што доводи и до пренасељености и лоших услова за живот. Многе избеглице су принуђене да се ослањају на привремени смештај, као што су прихватни центри и центри за азил, који често постају претрпани, без основних садржаја. На територији града Сремска Митровица, поред ангажовања људских и материјалних ресурса око прихвата избеглих лица, био је стациониран и прихватни центар, кроз који је прошло преко 100.000 људи. Свим лицима је била указана примарна помоћ (медицинска, помоћ у храни и друга врста помоћи).

Затварањем центра за колективни смештај избеглица у Лежмиру сва избегла и интерно расељена лица су у тзв. индивидуалном смештају, било у сопственим или изнајмљеним стамбеним објектима, а локална самоуправа већ дуги низ година активно учествује у спровођењу пројеката за стамбено збрињавање избеглих и интерно расељених лица.

Из свега предходно наведеног може се закључити да су два проблема доминантна када је у питању избегличка популација а то су:

- нерешено стамбено питање и
- проблем незапослености и сиромаштва.

2.2. РЕАЛИЗОВАНИ ПРОЈЕКТИ

ПРОЈЕКТИ СТАМБЕНОГ ЗБРИЊАВАЊА ЗА ИЗБЕГЛИЦЕ И ИРЛ КОЈИ СУ РЕАЛИЗОВАНИ У ГРАДУ СРЕМСКА МИТРОВИЦА

До 2023. године, град Сремска Митровица је успешно спровео велики број различитих пројеката, у којем су крајњи корисници били избеглице и интерно расељена лица. Неки од њих су били финансирани из буџета Републике Србије, преко Комесаријата за избеглице и миграције, а уз суфинансирање града, док су други спровођени уз помоћ страних, донаторских инвестиција. Свакако, кроз реализацију ових пројеката, учесници су се сусретали са различитим изазовима, који су се највише огледали у порасту цена некретнина, као и наглим порастом цена грађевинског материјала, који су се јавили као последица пандемије корона вируса. На срећу крајних корисника, сви изазови су успешно решени, а као продукт тога имамо интегрисане породице избеглих и интерно расељених лица, за које након завршетка пројеката можемо рећи да имају бољи социо-економски статус у друштву.

Табела 5. Преглед програма и пројеката за избегле и ИРЛ у граду Сремска Митровица

<p>2.2.1. БУЏЕТСКИ ПРОЈЕКТИ СТАМБЕНОГ ЗБРИЊАВАЊА - Из буџета Републике Србије преко Комесаријата за избеглице и миграције РС уз суфинансирање града Сремска Митровица од 10% из буџета града у периоду од 2013. – 2023. године реализовани су следећи пројекти стамбеног збрињавања избеглих, прогнаних и интерно расељених лица:</p> <p>Додела средстава за куповину сеоских кућа са окућницом и пакета помоћи у виду грађевинског материјала појединачне вредности 9.500 € + 1.500 € у грађевинском материјалу</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ 8 сеоских кућа из избеглице ➤ 5 сеоских кућа за интерно расељена лица <p>Додела пакета грађевинског материјала за завршетак започете градње или адаптацију неусловних стамбених објеката – вредност пакета до 700.000,00 РСД</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ 69 пакета грађевинског материјала ➤ 2 пакета грађевинског материјала за интерно расељена лица <p>Додела пакета малог гранта за кориснике којима је купљена кућа, али не и додељен пакет грађевинског материјала вредност пакета до 200.000,00 РСД</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ 19 пакета малог гранта ➤ 1 пакет малог гранта за интерно расељена лица

<p>2.2.2. РЕГИОНАЛНИ СТАМБЕНИ ПРОГРАМ (РСП) - Комесаријат за избеглице РС у сарадњи са међународним партнерима иницирао је спровођење Регионалног стамбеног програма којим су обезбеђена трајна стамбена решења за многе породице избеглих и интерно расељених лица. Овај програм је финансиран из донаторских средстава којима управља Банка за развој Савета Европе. У граду Сремска Митровица у оквиру Регионалног стамбеног програма реализовани су следећи пројекти:</p>
<p>Додела средстава за куповину сеоских кућа са окућницом и пакета помоћи у виду грађевинског материјала и/или кућних апарата/намештаја појединачне вредности 9.500 € + 1.500 € у грађевинском материјалу</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Потпројекат 2 – 14 сеоских кућа ➤ Потпројекат 7 – 10 сеоских кућа ➤ Потпројекат 9 – 14 сеоских кућа
<p>Додела пакета грађевинског материјала за завршетак започете градње или адаптацију неусловних стамбених објеката – вредност пакета 4.500 – 9.000 €</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Потпројекат 2 – 14 пакета ➤ Потпројекат 7 – 18 пакета ➤ Потпројекат 9 – 28 пакета <p>Додела монтажних кућа</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Потпројекат 4 – 3 монтажне куће
<p>Изградња стамбених јединица за закуп са могућношћу откупа</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Потпројекат 5 – 30 стамбених јединица
<p>Изградња стамбених јединица за становање у социјално заштићеним условима за породице социјално угрожених избеглих лица (без могућности откупа)</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Потпројекат 4 – 40 стамбених јединица
<p>2.2.3. ДОНАТОРИ</p>
<p>INTER-SOS (Италијанска хуманитарна организација) финансирала је расељавање колективног центра за смештај избеглица хотел “ Фрушка Гора“ у Лежмиру, и то оних лица која су се определила за приватни смештај кроз програм “ RICK-UPE“ са по 500 УСД по домаћинству.</p>
<p>UNHCR – 7 породица стамбено обезбеђени кроз програм „Откуп сеоских домаћинстава са окућницом“-који је у 2010. години реализовао Град Сремска Митровица у сарадњи са Комесаријатом за избеглице, средствима UNHCR-а.</p>
<p>ИОМ- 24 избегличке и 3 породице интерно расељених лица стамбено збринуте, изградњом стамбеног објекта за становање у социјално заштићеним условима, кроз програм стамбеног збрињавања избеглица, којег су 2009. године реализовали Комесаријат за избеглице, Град Сремска Митровица, заједно са ИОМ-ом као носиоцем пројекта, средствима ЕУ.</p>
<p>IRC- Донација у грађевинском материјалу, за завршетак започете градње стамбених објеката у вредности 2.500 Е плус разни алати и машине за обављање неке самосталне делатности у износу до 1.250 Е. Донацију добило 56 породица.</p>
<p>HELP (Немачка хуманитарна организација)- Додела монтажних кућа за три породице, додела пакета грађевинског материјала за 36 породица, набавка машина, уређаја, ресурса за ратарску и воћарску производњу, сточни фонд у 2006. години, иницирала је економску самосталност и смањење сиромаштва избегличке популације за 110 породица.</p>
<p>Покрајински фонд за пружање помоћи избеглим, прогнаним и расељеним лицима- кроз своје програме везане за стамбено збрињавање откупио је 42 сеоска домаћинства, 12 породица је добило пакете грађевинског материјала као помоћ започетој градњи и 8 породица је добило пакете грађевинског материјала за побољшање услова становања.</p>
<p>Влада Краљевине Холандије- 2003. године, кроз грађевински материјал у износу од 1.200 Е, посредством CARE (International Jugoslavija), добило 8 породица. Укупна вредност донација 9.600 Е.</p>

Министарство иностраних послова Краљевине Норвешке -2005. године, кроз донацију грађевинског материјала у вредности 1.200 Е, посредством Норвешког савета за избеглице (Norwegian refugee council) добило 30 породица. Укупна вредност донације 36.000 Е.

Краљевина Јапана- донација за стамбену изградњу посредством ЈЕН-а (Јапанска хуманитарна организација) добило 78 породица, у укупној вредности од 33.040 УСД.

ПРОГРАМИ ДОДЕЛЕ ПОМОЋИ ЗА ПОБОЉШАЊЕ ЖИВОТНОГ СТАНДАРДА

Годинама уназад се за најугроженија избегла и интерно расељена лица са избегличком или расељеничком легитимацијом, додељују новчана средства за набавку лекова, огревног дрвета, рефундацију трошкова сахране као и пакети хране, преко Комесаријата за избеглице и миграције РС.

Специфични циљеви из претходног Локалног акционог плана су у великој мери остварени, пре свега у стамбеном збрињавању породица.

Табела 6. Реализација специфичних циљева из претходног ЛАП-а

Број планираних додела помоћи		Број реализованих додела помоћи
Сеоска кућа са окућницом	најмање 30	30
Грађевински материјал	најмање 60	101
Монтажне куће	најмање 20	3
Стамбене јединице за социјално становање у заштићеним условима	најмање 30	40
Стамбене јединице за закуп са могућношћу откупа	најмање 30	30

Са циљем да се направи ажурна база стамбених потреба избеглих и интерно расељених лица и успостави боља комуникација са њима, повереник за избеглице града Сремска Митровица је у току 2022. године спроводио анкету, а резултати анкете представљају релевантне податке о проблемима и потребама ове популације. Упитник попуњен у 39 домаћинстава са 90 чланова.

Табела 7. Преглед стамбених потреба на основу анкете из 2022. Године

Вид стамбеног решења	Број домаћинстава
Стамбена јединица закуп/откуп	12
Стамбена јединица за ССЗУ	2
Сеоско домаћинство	15
Грађевински материјал	10
УКУПНО ДОМАЋИНСТАВА	39
УКУПНО ЧЛАНОВА	90

2.3. ОСТАЛЕ КАТЕГОРИЈЕ МИГРАНАТА

- **ТРАЖИОЦИ АЗИЛА И ИРЕГУЛАРНИ МИГРАНТИ**- На територији Града не постоји прихватни центар за ову категорију миграната, али се Сремска Митровица свакако налази на транзитној рути мигранта и због тога је неретко пред одређеним изазовима. Они се највише огледају у оптерећености здравственог система и немају увек механизам решавања. Недостатак средстава је често препрека за превазилажење проблема.

Комунални проблеми, као и проблеми на релацији локално становништво- мигранти су последњих година све ређи на територији града Сремска Митровица.

- **ЖРТВЕ ТРГОВИНЕ ЉУДИМА**- Град Сремска Митровица дуги низ година важи за пример добре праксе у области борбе против трговине људима. Формирањем Локалног тима за борбу против трговине људима, који чине представници више локалних институција, ради се на подизању свести о овом озбиљном глобалном проблему. На територији града Сремска Митровица, а према подацима добијеним из МУП РС, Полицијска управа Сремска Митровица, у последње три године је евидентирана 1 жртва трговине људима.
- **ЕКОНОМСКИ МИГРАНТИ (ДИЈАСПОРА)**- Важно је истаћи да је недостатак јединственог система за прикупљање података о економским миграцијама и непостојање базе података о дијаспори, главни проблем ове категорије миграната. Не постоје ближи подаци о структури овог становништва, која води порекло са територије града Сремска Митровица, али свакако постоји решеност градских институција да се посвете решавању овог проблема у наредном периоду.

Поглавље 3. АНАЛИЗА СИТУАЦИЈЕ И ЗАКЉУЧЦИ

Анализа ситуације у којој се решава питање положаја избеглица, ИРЛ и повратника по Споразуму о реадмисија, миграната у потреби без утврђеног статуса и економских миграната обухвата четири врсте квалитативних анализа:

- Преглед документације о ширем радном окружењу
- Анализу стања (SWOT)
- Анализу заинтересованих страна
- Анализу проблема са закључцима

3.1. ПРЕГЛЕД ДОКУМЕНТАЦИЈЕ О ШИРЕМ РАДНОМ ОКРУЖЕЊУ

Обухватио је неколико кључних међународних, националних и локалних *стратешких докумената* релевантних за ову област као и актуелни законски оквир који регулише питања избеглих, интерно расељених лица, повратника по Споразуму о реадмисији, миграната у потреби без утврђеног статуса и економских миграната у Републици Србији.

Међународни оквир

Међународно миграционо право обухвата правила међународног права која се односе на све категорије миграната. С обзиром да на међународном плану не постоји скуп правно-обавезујућих норми које се односе директно на мигранте, примењују се одредбе различитих међународних уговора, декларација, пактова и сл. Република Србија је држава потписница следећих *међународних докумената* који се посредно или непосредно односе на мигранте, а која су послужила основ за израду националних стратегија:

- Универзална декларација УН о људским правима (1948.)
- Међународни пакт о грађанским и политичким правима;
- Међународни пакт о економским, социјалним и културним правима;
- Конвенција о статусу избеглица и Протокол о статусу избеглица;
- Конвенција о правном положају лица без држављанства;
- Међународна конвенција о укидању свих облика расне дискриминације;

- Конвенција о правима детета;
- Конвенција о правима особа са инвалидитетом;
- Конвенција Савета Европе о борби против трговине људима;
- Европска конвенција за људска права (1950.) – Савет Европе
- Сарајевска декларација (2005.) о решавању избегличко-расељеничких питања;
- Глобални компакт о сигурним, уређеним и регуларним миграцијам (2018.) - као први међународни договор који покрива све димензије миграција
- Глобални компакт о избеглицама (2018.), који је релевантан за кориснике међународне заштите
- Агенда 2030 (2015.), као стратегија одрживог развоја планете;

Агенда УН за одрживи развој 2030 – Реч је о глобалној развојној агенди за период од 2015.године. У наредних 15 година се од држава потписница (међу којима је и Република Србија) очекује да мобилишу све ресурсе како би искоренили сиромаштво, борили се против неједнакости и нашли одговоре на климатске промене. Агенда 2030, са 17 циљева и 169 потциљева одрживог развоја укључује све три кључне димензије одрживог развоја: економски раст, социјалну инклузију и заштиту животне средине. Институционални развој и сардања, који треба да обезбеде владавину права и мир, су такође покривени одговарајућим циљевима. Једна од идеја водила Агенде 2030 јесте да свако осети добробит од њене примене и да се нико не изостави из колоне („*leave no one behind*“). Најважнији специфични потциљ који се односи на је 10.7. – „Олакшати прописне, безбедне, регуларне и одговорне миграције и мобилност људи, укључујући и кроз примену планских и добро управљаних миграционих политика“. Мигранти доприносе развоју кроз: транснационалне везе, искуства и знања и финасијске ресурсе који могу значајно да унапреде локалну заједницу. Интегрисање миграција и развоја у приоритете ће се одразити на неколико сектора, од тржишта рада, пореских прихода и урдабог планирања.

Глобални компакт о сигурним, уређеним и регуларним миграцијама – Глобални компакт (GCM) представља међународни стратешки документ са веома широко постављеним приступом, како би се заједничким приступом међународне заједнице оснажиле могућности за постизање различитих циљева ради побољшања положаја становништва на целој планети, заштити свих елемената природе и живота на свим континентима и океанима, односно живота уопште, чији је један од приоритета плански интегративни приступ решавању нарастајућег феномена глобалних миграција, као би се удруженим напорима, средствима и усаглашеним активностима појединачних учесника постигли оптимални резултати. Основни разлози за усвајање овог Глобалног компакта били су жеља за подстицањем међународне сарадње у погледу управљања међународним миграцијама, олакшање развојка нових политика у области миграција за државе које се сусрећу са различитим изазовима и давање простора за његово спровођење у складу са локалним околностима и могућностима. Главно начело на којем почива Глобални компакт јесте заштита безбедности, достаојанства, људских права и основних слобода свих миграната без обзира на њихов тренутни правни статус. Решавање свих аспеката међународних миграција, укључујући хуманитарна, развојна и питања људских права кроз уз унапређену координацију на међународном плану, борбу са ксенофобијом, расизмом и дискриминацијом према мигрантима представља жељени исход примене Глобалног компакта. У том смислу Глобални компакт представља 23 циља са пратећим активностима за њихово испуњење, који треба да обезбеди да сви мигранти, неvezано за њихов статус, буду у прилици да остварују људска права кроз обезбеђен приступ базичним услугама. Њиховом применом би се дао одговор на легитимне бриге држава и заједница које пролазе кроз демографске, економске, друштвене и еколошке промене а које изазивају или су резултат миграција, ублажило би се дејство негативних покретача миграција и смањилчи би се ризици у процесу миграција.² Свака држава појединачно извештава о имплементацији GCM на својој територији, и то на основу резултата који се бележе на локалном нивоу.

² Глобални компакт о сигурним, уређеним и регуларним миграцијама, ур.Богдан Красић, Београдски центар за људска права, Београд 2019.

Национални оквир

- Закон о избеглицама (1992, измене и допуне 2010.);
- Закон о управљању миграцијама (2012.);
- Закон о црвеном крсту (2005.);
- Закон о дијаспори и Србима у региону (2009.);
- Закон о азилу и привременој заштити (2018.)
- Закон о запошљавању странаца (2014, измене и допуне 2017,2018 и 2019.)
- Уредба о утврђивању Програма коришћења средстава за решавање стамбених потреба и друге програме интеграције избеглица у 2023.;
- Уредба о утврђивању Програма подстицаја за спровођење мера и активности неопходних за достизање утврђених циљева из области управљања миграцијама у јединицама локалне самоуправе за 2023.;
- Национални програм за интеграцију Републике Србије у Европску унију (2008, измене и допуне 2009. и 2012.)
- Стратегија за управљање миграцијама (2009.)
- Стратегија за решавање питања избеглих и интерно расељених лица (2015.-2020.);
- Национална стратегија запошљавања (2021.-2026.), која се односи на укључивање избегличке и расељеничке популације у систем друштвеног привређивања;
- Стратегија реинтеграције повратника по основу Споразума о реадмисији (2009.);
- Стратегија за смањење сиромаштва (2003.);
- Стратегија одрживог развоја (2008.);
- Стратегија развоја социјалне заштите (2005.);
- Национални план акције за децу (2004.);
- Стратегија подстицања рађања (2018.)
- Национална стратегија за младе (2015.-2025.)
- Стратегија превенције и сузбијања трговине људима, посебно женама и децом и заштите жртава (2017.-2022.)
- Стратегија очувања и јачања односа матичне државе и дијаспоре и матичне државе Срба у региону (2011.)
- Стратегија развоја образовања у Србији до 2030.
- Стратегија о економским миграцијама (2021.-2027.)
- Стратегија превенције и заштите од дискриминације (2022.-2030.)
- Стратегија за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији (2022.-2030.)
- Стратегија за родну равноправност (2021.-20230.)
- Стратегија супротстављања ирегуларним миграцијама у Републици Србији (2018.-2020.)
- Стратегија пољопривреде и руралног развоја Републике Србије (2014.-2024.)
- План реаговања у случају повећаног прилива миграната са проценом потреба (2015.)
- План прихвата држављана Украјине и угроженог становништва који су напустили Украјину и у њу не могу да се врате услед оружаних дејстава (2022.)
- Стратегија одрживог развоја општине Стара Пазова (2021.- 2031.);

Актуелни законски оквир за питања избеглица је **Закон о избеглицама**. С обзиром на уочену потребу да тај Закон боље прати актуелне потребе и питања избеглица, у мају 2010. године усвојен је закон о изменама и допунама Закона о избеглицама. Уз то, 8. новембра 2012. године, усвојен је **Закон о управљању миграцијама** који на свеобухватан начин уређује питање управљања миграцијама.

Национална стратегија за решавање питања избеглих и интерно расељених лица (2015. – 2020.) дефинише основне правце деловања – обезбеђивање услова за повратак и локалну интеграцију, што је потпуно у складу са међународно прихваћеним циљевима за решавање

положаја ове групе грађана.

Национална стратегија за управљање миграцијама дефинише планско и организовано управљање миграцијама пружењем спољних и унутрашњих миграционих кретања, и спровођење активности које ће довести до подстицања регуларних и сузбијања нерегуларних миграција, као и решавање проблема избеглица и ИРЛ, ефикасан и ефективни прихват и одржива социо-економска реинтеграција повратника - грађана Републике Србије по споразуму о реадмисији.

Стратегија о економским миграцијама Републике Србије – покрива низ тема у вези са феноменом економских миграција, њиховим управљањем, корелацијом миграција и развоја, као и улогом дијаспоре као покретача (локалног) развоја. Кључне циљне групе су радно способно становништво, дијаспора, повратници из иностранства и странци различитих образовних профила. Општи циљ Стратегије је стварање привредног и друштвеног амбијента за успоравање одласка радно способног становништва, јачање веза са дијаспором, подстицање повратних и циркуларних миграција, као и привлачење странаца различитих образовних профила.

Национална стратегија реинтеграције повратника по споразуму о реадмисији (2009) утврђује приоритетне области, као што су: издавање личних докумената, решавање питања смештаја, стварање могућности за запошљавање и остваривање других права, као што су право на здравствену заштиту, образовање, социјалну и породично-правну заштиту, итд. Одсуство координације и размене информација о повратницима представља озбиљну сметњу у регистрацији лица која се враћају по основу реадмисије, утврђивању њихових потреба и пружању адекватне заштите ради њиховог укључивања у нову средину;

Остала наведена национална планска документа пружају основу и дају смернице за развијање мера и акција у области управљања миграцијама, а којима се може допринети унапређењу животног стандарда и укупног друштвеног положаја различитих категорија миграната, али и свеукупном развоју локалне заједнице.

Локални оквир

- План развоја града Сремска Митровица за период од 2023-2030. године
- Стратегија развоја социјалне заштите града Сремска Митровица 2021-2025
- Локални акциони план за Ромкиње и Роме из области становања, здравствене и социјалне заштите за период 2019-2025. године
- Локални акциони план за младе
- Локални акциони план запошљавања

Локална стратешка документа указују на проблем различитих категорија миграната у граду Сремска Митровица, као и начине њихове интеграције у локалну средину и укључивање миграција у локалне развојне стратегије;

У локалним стратешким документима избегла и ИРЛ су поменути као посебно осетљива друштвена група, али у већини нису препозната као приоритетно угрожена, јер се број лица са формалним статусом избеглице стално смањује због регулисања држављанства и добијања личне карте, па су ова лица по стицању личне карте равноправна са домицилним становништвом у коришћењу свих облика помоћи и подршке. Проблеми и потребе различитих категорија миграната се не посматрају изоловано од осталих друштвених група. Локални акциони план за управљање миграцијама представља документ који се осим интеграцијом ове популације у локалну заједницу бави и значајем који миграције имају за локални развој заједнице.

3.2. АНАЛИЗА СТАЊА (SWOT анализа)

Анализа стања у локалној заједници извршена је кроз идентификацију досадашњих активности и резултата у домену подршке избеглицима, ИРЛ и повратницима, те кроз сагледавање капацитета и слабости локалне заједнице, те могућности и препрека са којима се локална заједница суочава.

УНУТРАШЊЕ	Снаге	Слабости
	<p>Политичка воља Дobar географски положај Постојање свих релевантних сектора и добра међусекторска сарадња Велико искуство у партнерским пројектима Стручност чланова Савета за миграције у различитим областима од значаја за циљну групу Добра мрежа месних заједница Добра комуникација привредника и локалне самоуправе Јаки капацитети и познавање проблематике избеглица, ИРЛ и повратника и осталих категорија миграната Позитиван одговор локалног становништва на прилив миграната</p>	<p>Ограничена средства локалне самоуправе Висока стопа незапослености у локалној заједници Недовољно инвестиција и нових радних места Недостатак статистичких података о структури становништва Не постоје подстицајни фондови локалне самоуправе за помоћ угроженим категоријама Неусклађеност школског образовног система са потребама привреде (недостатак занатлија и мајстора) Недовољна информисаност шире локалне јавности по питањима избеглих и ИРЛ Непостојање системског приступа Непрепознавање значаја економских миграција на локалном нивоу Недовољна информисаност о могућностима повезивања са дијаспором и улагањима дијаспоре.</p>

СПОЉАШЊЕ	<p>Могућности</p> <p>Подршка и сарадња са Комесаријатом за избеглице и миграције Републике Србије Имплементација националних стратегија које су усмерене на креирање повољнијих привредних и друштвених услова у земљи Пристап донаторским фондовима Опредељена средства у буџету републике и покрајине Могућност приступа предприступним фондовима ЕУ Подизање свести о значају проблема код већине актера у систему Преусмеравање миграционих токова унутар државе Повратак високообразоване радне снаге и стручњака из иностранства Могућност приступа предприступним фондовима ЕУ</p>	<p>Препреке</p> <p>Неједнак третман општина у пограничном појасу Закон о локалној самоуправи (мале надлежности) Општа економска криза Спора имплементација националних стратегија Неизвесност у погледу развоја мигрантске кризе</p>
----------	--	---

Аналитички део		II Стратешки део	III Оперативни део
I део			
Профил града Сремска Митровица– социо економска анализа за праћење и оцена спровођења ЛАП-а	SWOT анализа	Кључна питања Општи и посебни циљеви Програми /Пројекти	ЛАП за период 2023. -2027.

3.3. АНАЛИЗА ЗАИНТЕРЕСОВАНИХ СТРАНА

Анализом заинтересованих страна идентификоване су кључне заинтересоване стране за унапређење положаја миграната у граду Сремска Митровица које су диференциране на:

- крајње кориснике ЛАП-а (различите категорије миграната) и
- кључне партнере локалној самоуправи у развијању и примени мера и програма.

3.3.1. КРАЈЊИ КОРИСНИЦИ услуга Локалног акционог плана за управљање миграцијама су:

- Избеглице
- Интерно расељена лица
- Повратници по Споразуму о реадмисији
- Тражиоци азила
- Мигранти у потреби без утврђеног статуса
- Ирегуларни мигранти и мигранти радници

- Економски мигранти
- Остале мигрантске категорије (дијаспора, жртве трговине људима)

Градска управа обезбеђује општи оквир, локалну регулативу и услове за реализацију подршке избеглим, интерно расељеним лицима, повратницима и другим категоријама миграната.

Повереник Комесаријата за избеглице, као део градске управе врши поверене послове у оквиру своје делатности и координацију различитих програма који се односе на помоћ избеглим, интерно расељеним лицима, повратницима и мигрантима.

3.3.2. КЉУЧНИ ПАРТНЕРИ у локалној самоуправи су:

- **Комесаријат за избеглице и миграције Републике Србије** -основан је Законом о избеглицама за обављање стручних и других послова који се односе на збрињавање, повратак и интеграцију избеглица утврђене овим законом и с њима повезане управне послове; Обавља послове који се односе на утврђивање статуса избеглица, збрињавање избеглица, вођење евиденције; Сарађује са другим организацијама/институцијама, усклађује пружање помоћи избеглицама од стране других организација; Покреће иницијативе за тражење међународне помоћи; Предлаже циљеве и приоритете миграционе политике; Обавља послове који се односе на: прикупљање, обједињавање и анализу података и показатеља за управљање миграцијама; извештавање о имиграцији и емиграцији; изradу и редовно ажурирање миграционог профила Републике Србије; Успоставља јединствени систем за прикупљање, организовање и размену података.

Потребе и интереси Комесаријата за избеглице и миграције РС: Потреба за предузимање организованих мера на пружању помоћи усмерених на трајну интеграцију избеглица/миграната и то кроз:**а)** помоћ усмерену на стамбено збрињавање (откуп сеоских домаћинстава, доделу грађевинског материјала за започету изградњу стамбених објеката и за самоградњу), **б)** предузимање мера помоћи усмерених на повећање броја запослених и samozапослених међу избеглим и ИР лицима и **ц)** мере усмерене на виши степен интеграције избеглица/прогнаних/миграната у локалне средине.

Капацитети: Комесаријат за избеглице и миграције располаже просторним капацитетима и људским ресурсима (стручни људи спремни за ангажовање на решавању проблема избеглих и ИР лица, нарочито на њиховој трајној интеграцији у средине у којима живе); Располаже друштвеним утицајем неопходним за ангажовање што ширих друштвених слојева, хуманитарних организација, осталих институција и установа у циљу свеукупног побољшања услова живота миграната.

Мотиви: Основни мотив деловања Комесаријата јесте да допринесе побољшању социјалног и укупног друштвеног статуса породица избеглих, ИР лица, повратника и миграната; Већи број стамбено збринутих избеглих, прогнаних, ИР лица и повратника допринеће укупном економском и социјалном развоју општина у Србији где су интегрисана та лица, а самим тим и бољем стандарду живота за све.

- **Покрајински фонд за пружање помоћи избеглим, прогнаним и расељеним лицима** Основан је Одлуком Скупштине АПВ; У складу са Одлуком о оснивању и другим актима Фонда, обезбеђује подршку избеглим, ИР лицима у њиховој интеграцији или приликом повратка у места њиховог ранијег пребивалишта; Кроз одређење за пружање помоћи избеглим, ИР лицима која живе на територији АПВ, покреће активности и предузима мере за обезбеђивање услова за трајну интеграцију ових лица; Разлози оснивања Фонда су: постојећи број избеглих и ИР лица на територији АПВ, сложеност и специфичност проблема ове популације, дужина трајања њиховог избеглиштва/ расељеништва.

Потребе и интереси: Потреба за предузимање организованих мера на пружању помоћи усмерених на трајну интеграцију избеглих и ИР лица и то кроз: **а)** помоћ усмерену на

стамбено збрињавање (откуп сеоских домаћинстава, доделу грађевинског материјала за започету изградњу стамбених објеката и за самоградњу), б) предузимање мера помоћи усмерених на повећање броја запослених међу избеглим и ИР лицима и ц) виши ниво образовања. У том смислу Фонд предлаже и подржава реализацију програма запошљавања (нпр. повољни кредити за развој породичног бизниса), samozapošljavanja и пружање помоћи у виду стипендија за студенте и средњошколце. Фонд иницира и подржава активности усмерене на пружање помоћи посебно угроженим групама међу избеглим и ИР лицима, нпр. инвалиди, стара лица. Фонд иницира и подржава активности на обезбеђивању информисаности, а посебно о питањима повратка, интеграције и остваривању статусних права.

Капацитети: Људски капацитети (стручна знања); Финансијска средства намењена у ове сврхе.

Мотив: Трајно решење проблема миграната.

- **Центар за социјални рад „Сава“**- Законска обавеза и овлашћења, усмерава, посредује и пружа заштиту деци са инвалидитетом, деци без родитеља, смештај деце у хранитељске породице, одређује старатељство над децом, ради са децом која су у сукобу са законом, са старијим малолетницима против којих је покренут прекршајни поступак и са њиховим породицама; Центар за социјални рад се бави и материјално необезбеђеним старим лицима, доделом МОП-а, једнократне новчане помоћи, туђе неге, старатељством за лица решена пословне способности, заштита старих и омладине од злостављања и занемаривања; Наведене активности усмерене су на домицилно становништво као и на мигранте, као посебну социјалну групу.

Потребе и интереси: Смањење броја миграната корисника разних облика социјалне помоћи.

Капацитети: Људски капацитети (стручна знања); Финансијска средства намењена у ове сврхе од надлежног Комесаријата за избеглице и миграције.

Мотив: Трајно решење проблема миграната.

- **Црвени крст Сремска Митровица** - Хуманитарна, непрофитна и добровољна организација - саставни део Црвеног крста Војводине и Црвеног крста Србије; Непрофитни сектор који има могућност финансирања активности, програма и пројеката од донација; Законске обавезе врши кроз јавна овлашћења, здравствене и социјалне програме и активности, који произилазе из циљева и задатака Међународног покрета Црвеног крста; Наведене активности усмерене су на домицилно становништво као и на избегла, ИР лица и повратнике, као посебну социјалну групу.

Потребе и интереси: Смањење броја социјално угроженог становништва; Допринос у оснаживању социјално угрожених лица као и различитих категорија мигранта кроз реализацију специфичних програма и пројеката.

Капацитети: Искуство и дугогодишња традиција; Могућност обезбеђења донација кроз систем Националног друштва ЦКС и МП ЦКЦП; Људски ресурси- кадровски потенцијали професионалаца и мреже волонтера; Могућност ангажовања материјално-техничких ресурса ЦКС у одговору на несреће.

Мотив: Допринос трајном решавању проблема избеглих и ИР лица.

- **Национална служба за запошљавање** -Основана је законом, обавља послове запошљавања и то: обавештавање о могућностима за запошљавање, посредовање, саветовање о избору занимања, организовање додатног образовања и обуке и спровођење програма и мера активне политике запошљавања; НСЗ пружа помоћ у тражењу посла/ова; Та мера одвија се кроз велики број активности и програма које укључују оцену способности и квалификација, саветовања и израду индивидуалних планова тражења посла као и посебне програме за посебно погођене групе; Води евиденције о лицима која траже запослење и послодавцима.

Потребе и интереси: Ефикасно спровођење акционог плана запошљавања, усклађивање понуде и тражње и повећање броја запослених; У области политике запошљавања предузимање мера борбе против незапослености, повећање обима активних мера запошљавања на тржишту рада - подршка страним инвестицијама, подршка предузетништву, подстицање оснивања малих и средњих предузећа; Олакшавање положаја избеглих, ИР лица и повратника на тржишту рада у циљу повећања стопе запослености и то кроз мере: **а)** подстицање развоја предузетништва уз помоћ повољних кредита, **б)** кроз програм samozapošljavanja и **ц)** запошљавање у пољопривреди нарочито за избегла лица из руралних средина, доделом обрадивог пољопривредног земљишта на коришћење и доделом повољних кредита за механизацију; Подстицање образовања младих из избеглих, ИР породица и повратника, давањем стипендија за школовање као и програми преквалификације радника којима се они усмеравају ка професијама и занимања за којима постоји тражња.

Капацитети: НСЗ располаже просторним капацитетима и стручним ресурсима за предузимање мера политике запошљавања; Финансијска средства за рад НСЗ су обезбеђена у буџету Републике Србије; НСЗ својим друштвеним утицајем може да обезбеди додатна финансијска средства како би се проширили програми запошљавања избеглих, ИР лица и повратника.

Мотиви: Основни мотиви деловања НСЗ јесу друштвено-економски развој и успешно решавање проблема незапослености уопште, а тако и међу категоријама мигрантског становништва; Повећање броја запослених међу категоријама мигрантског становништва утиче на смањење социјалних проблема, повећање животног стандарда и тако на целокупни друштвено-економски развој средине.

- **Дом здравља-** Врши спровођење закона о здравственој заштити; Дефинише локалне протоколе за обољења и стања која представљају водеће узроке смрти и обољења; Спровођење програма за смањење смртности од превентабилних обољења (акутна, респираторна обољења, ТБЦ); Успостављање сарадње и партнерства између здравства, образовног и система безбедности невладиног и владиног сектора; Мултимедијалне образовне кампање о здравој исхрани; јачање свести породице и заједнице о правима која им припадају у систему здравствене заштите; Вршњачка едукација и пројекти из области репродуктивног здравља; Кампања против конзумирања дувана, алкохола и дроге.

Потребе и интереси: Смањити број здравствено угрожених лица; Обезбедити информисаност лица о здрављу и њихово учествовање у доношењу одлука која се тичу здравља.

Капацитети: Радни простор здравствене установе; Стручни медицински кадар са адекватном медицинском опремом.

Мотив: Решење здравствених проблема различитих категорија миграната, тј. смањити број здравствено угрожених лица.

- **Образовне институције (основне и средње школе)** укључују у образовни систем избегле и ИРЛ по једнаким условима као и све друге ученике. Кроз своје програмске активности обухватају и пружају могућност избеглим и ИРЛ да стекну одређено образовање и преквалификацију.
- **МУП, ПС Сремска Митровица** пружа подршку свим категоријама миграната кроз своје законом утврђене надлежности.
- **Локалне невладине организације (НВО) и удружења** имају значајну улогу у процесу информисања избеглих и ИРЛ о различитим програмима као и размени искустава између самих чланова. Такође имају и своје активности, а које се односе на хуманитарну помоћ, обезбеђења помоћи у прибављању докумената, правне помоћи и сл.
- **Међународне и домаће НВО:** IOM, UNHCR, UNICEF, NCIT, ADRA, IDC, HELP, Савез Срба из региона, Балкански центар за миграције и друге, чија се активност огледа у имплементирању донаторских програма у области становања, доходних активности, правне и хуманитарне помоћи.

- **Министарство за рад, запошљавање и социјалну политику** кроз систем социјалне заштите обезбеђује остваривање свих законом утврђених права у овој области за избегла и ИРЛ.
- привредни субјекти регистровани на територији града Сремска Митровица кроз учешће у спровођењу програма и мера активне политике запошљавања, стручног и додатног усавршавања, а у циљу задржавања људских капацитета из категорије дефицитарних занимања, или програма за привлачење и укључивање странаца различитих образовних профила и сл.
-

Анализа проблема различитих категорија миграната је показала да су њихови **главни проблеми** на територији града Сремска Митровица следећи:

- **Нерешено стамбено питање** –избегла, ИРЛ и повратници свој стамбени проблем често нису у стању да реше својим средствима па је неопходна помоћ или донатора или локалане заједнице или Комесаријата за избеглице и миграције РС. Ту се јавља проблем лица која живе у приватном смештају (плаћање закупа и режијски трошкови) као и лица која живе у сопственим безусловним или недовршеним стамбеним објектима.
- **Незапосленост радно способних избеглих, ИРЛ и повратника који траже посао** – довела је до повећаног броја корисника социјалних услуга. Већина се бави привременим и повременим пословима који нису регистровани и другим облицима стицања зараде у сивој економији.
- **Недостатак материјалних средстава** - Изражен је у већем делу избегличке и расељеничке популације а посебно код старачких домаћинстава, самохраних родитеља, породица чији су члан/ови инвалиди, хронично болесне особе и/или деца са сметњама у развоју. Најугроженија лица из ових категорија имају могућност да остваре једнократну новчану помоћ за куповину лекова и набавку огрева преко Комесаријата за избеглице и миграције РС.
- **Проблеми правне природе** - То су углавном проблеми око прибављања личних докумената из државе порекла, остваривања права из области пензионог и инвалидског осигурања као и право на социјалну и здравствену заштиту. У последње време је нарочито изражен проблем старих лица која су се вратила у државу порекла и нису била на попису 2004./2005. године и тиме изгубила избеглички статус, а сада се поново враћају у Републику Србију без регулисаног статуса, као страни држављани. Њихов проблем је што регулисање докумената у Републици Србији изискује велике трошкове, а не могу остварити ни здравствено осигурање. Што се тиче прибављања личних докумената из државе порекла или регулисања пензије, неке невладине организације пружају правну помоћ у овој области.
- **Спречено или отежано располагање сопственом имовином у бившим југословенским републикама или на КиМ** – овај проблем настаје због лоше сарадње са државним органима Хрватске и привременим институцијама Косова и Метохије (КиМ), избегла и ИРЛ нису у прилици да сазнају шта је са њиховом имовином и могућношћу повратка имовине. Овај проблем се манифестује на локалном нивоу, али је његово решавање везано за националне институције и сарадњу Републике Србије са бившим републикама, односно са међународном управом на Косову и Метохији. Покрајински Фонд за избегла, расељена лица и за сарадњу са Србима у региону отворио је посебну канцеларију у Новом Саду за пружање правне помоћи и информирање у поступку уписа имовине у нове земљишне књиге у Федерацији Босне и Херцеговине.
- **Недовољни и неодговарајући социјално-економски подстицај за интеграцију** избеглица и интерно расељених лица као и реинтеграцију повратника по споразуму о реадмисији.
- **Пасивност** избеглица, интерно расељених лица и повратника по споразуму о реадмисији у локалној заједници у односу на сопствене потребе који се исказују кроз непостојање

свести о самоорганизовању.

- **Економски мигранти (одлив радно способног становништва)** - из Републике Србије се у највећој мери иселјава најчешће младо и високообразовано становништво, те емиграција има изразито негативне последице на понуду квалификоване радне снаге и свеукупни економски развој. Такође, све већа концентрација радно и репродуктивно способног становништва у већим градовима десеткује популационо мања насеља, те су главне карактеристике мањих локалних заједница постале неразвијеност, сиромаштво и социјална искљученост, што је условило слабљење њиховог свеукупног развојног потенцијала.
- Ниска свест грађана о значају економских миграција за развој локлане средине. Потребно је да се мигранти препознају као важни агенти промена, односно развојни потенцијал Сремске Митровице
- Слаба сарадња са дијаспором – Не постоји база нити су идентификовани припадници дијаспоре пореклом са територије Сремске Митровице.

3.4. АНАЛИЗА ПРОБЛЕМА СА ЗАКЉУЧЦИМА

Општи закључци анализе:

- Локална заједница и локална самоуправа имају одређене капацитете за бављењем унапређења положаја избеглица, интерно расељених лица и повратника по споразуму о реадмисији, као што су људски ресурси, одговарајућа развојна документа, стратешки приступ развоју града и др.
- Искуство установа, невладиних организација и локалне самоуправе у спровођењу пројеката отвара могућност добијања донаторских средстава која су неопходна за испуњење свих активности Локалног акционог плана што би требало да допринесе превазилажењу препрека као што су неповољна политичка и економска ситуација у земљи.
- Нерешено стамбено питање вишечланих породица и проблеми у располагању имовином у земљама и местима порекла значајно доприносе социјалном сиромаштву и лошем квалитету живота избеглица, интерно расељених лица и повратника по споразуму о реадмисији, што је директан проблем локалне заједнице.
- Традиционално висок број избеглица на територији града Сремска Митровица у односу на број интерно расељених лица и повратника по споразуму о реадмисији.
- Постојање великог броја лица без правног субјективитета „правно невидљива лица“, то јест лица која нису уписана у матичне књиге на територији Србије, односно лица која су уписана али немају одговарајућа лична документа.
- Пасивност, недовољна самоорганизованост и лоша информисаност самих избеглица и интерно расељених лица и осталих мигрантских група, додатно доприносе њиховом незадовољавајућем положају и релативно ниском нивоу интегрисаности у локалну заједницу.
- Изузетно лош друштвени и економски положај жена из мигрантске популације, нарочито избеглица и интерно расељених лица као и лица која су се вратила у Србију у складу са Споразумом о реадмисији.
- Лоша и неадекватна образовна структура додатно отежава запошљавање различитих категорија миграната.
- Неизвесност у даљем развоју мигрантске кризе и непознавање мигрантских рута у будућности отежава адекватно припремање Града да одговори на изазове те врсте.
- Потребно је континуирано радити на јачању толеранције и подизању свести домицилног становништва а у вези са проблемима различитих категорија миграната којих до момента усвајања овог ЛАП-а нема на територији града Сремска Митровица.

- Едукација, дијалог и сарадња неопходни како би се максимизирале предности миграција и осигурало да миграција доприноси развоју, којим се креирају могућности за све.

Препоруке:

- Покренути иницијативу за стамбено збрињавање избеглица, интерно расељених лица и повратника по основу Споразума о реадмисији на територији локалне заједнице.
- Иницирати покретање расправе у договору са свим релевантним чиниоцима, како би се донаторима предложили услови за аплицирање по програмима који би били прилагођени реалном чињеничном стању на терену.
- Радити на повећању видљивости најугроженијих миграната у локалној заједници;
- Повећати запосленост преквалификацијом и доквалификацијом свих мигрантских група;
- Обухватити адекватним културним и спортским манифестацијама што већи број младих припадника мигрантске популације;
- Обезбедити континуиране едукативне програме и обуке за различите категорије миграната, нарочито жене;
- Иницирати сарадњу са свим заинтересованим странама на тему јачања капацитета у управљању миграцијама;
- Континуирана обука запослених у ЈЛС у циљу управљања мешовитим миграцијама;
- Јачање сарадње са Комесаријатом за избеглице и миграције;
- Мапирање дијаспоре – сачињавање базе података о припадницима дијаспоре, могућностима сарадње и повратку у државу порекла.
- Креирање платформе за успостављање културне, привредне и других видова сарадње матичне државе и дијаспоре

Поглавље 4. ПРИОРИТЕТНЕ ГРУПЕ

Критеријуми за избор приоритетних група оквиру Локалног акционог плана за решавање питања избеглих, ИРЛ, повратника по Споразуму о реадмисији, тражиоца азила, миграната у потреби без утврђеног статуса, лица која су добила азил, ирегуларних миграната, радника миграната, лица у оквиру циркуларних миграција, дијаспоре и Срба у региону у граду Сремска Митровица су следећи:

- Стамбена и егзистенцијална угроженост циљне групе
- Бројност циљне групе погођене одређеним проблемом
- Хитност решавања проблема
- Досадашњи ниво обухвата лица и групе организоване друштвеном подршком
- Истовремена погођеност циљне групе већим бројем проблема
- Видљивост и распрострањеност проблема одрђене групе у локалној заједници
- Структура породице погођене одређеним проблемом (нпр. самохрани родитељ, члан породице је особа са инвалидитетом, хронични болесник, дете са сметњама у развоју, особа старија од 60 година и др.)
- Незапосленост и материјално сиромаштво одређене циљне групе
- Активан приступ – спремност корисничке групе на активизам и самоорганизовање.
- Могућност доприноса локалном развоју
- Мандат и одговорност локалне самоуправе у односу на проблем

На основу критеријума који су пре свега базирани на видљивости и распрострањености проблема циљне групе, укупног броја лица припадника циљној групи, незапослености и

материјалном сиромаштву, те степену угрожености циљне групе овај Локални акциони план ће бити примарно усмерен на следеће **ПРИОРИТЕТНЕ ГРУПЕ** :

- Породице избеглица, ИРЛ и повратника по Споразуму о реадмисији које немају решено стамбено питање:
 - живе у приватном смештају и немају трајно стамбено ртешење,
 - имају у власништву неуслован стамбени објекат коме је потребна адаптација и реконструкција,
 - започели су стамбену индивидуалну градњу, а немају средстава да је заврше,
- Незапослено радно способне избеглице, ИРЛ и повратници по Споразуму о реадмисији без одговарајућих квалификација, који немају одговарајућу стручну спрему за потребе привреде града Сремска Митровица
- Незапослене радно способне избеглице, ИРЛ и повратници по Споразуму о реадмисији са одговарајућим квалификацијама, али без средстава за започињање самосталне делатности, који уз помоћ друштвене заједнице желе започети неки приватни бизнис-самозапошљавање
- Стари који нису остварили права из радног односа и немају лична примања,
- Становнике нехигијенских насеља из категорија ИРЛ и повратници по Споразуму о реадмисији
- Тражиоце азила
- Мигранте у потреби без утврђеног статуса
- Ирегуларне мигранте и мигранте раднике
- Економске мигранте
- Дијаспору
- Жртве трговине људима

Посебно рањиве категорије у оквиру приоритетних група су:

- Вишечлане и вишегенерацијске породице,
- Породице без сталних месечних примања или са примањима до висине НСП, посебно са незапосленим члановима старијим од 50 година,
- Једнородитељске породице са малолетном децом и децом на редовном школовању,
- Породице различитих категорија миграната у којима је жена носилац домаћинства,
- Породице чији је члан/ови особа са инвалидитетом, хронично болесна особа и/или дете са сметњама у развоју,
- Домаћинства лица старијих од 65 година без прихода или са минималним приходима, Породице чији је члан смртно настрадао или нестао у сукобима на простору бивше СФРЈ,
- Породице ратних војних инвалида,
- Неписмена лица и лица која не владају језиком средине и
- Жртве насиља у породици

У свим наведеним корисничким групама жене се третирају као посебан приоритет.

Приоритетни проблеми: нерешено стамбено питање, незапосленост, недостатак материјалних средстава, здравствени проблеми.

Поглавље 5. ОПШТИ И СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВИ

Полазећи од анализе стања, локалних ресурса и капацитета, као и од потребе унапређења положаја избеглих, интерно расељених лица, повратника по Споразуму о реадмисији, тражилаца азила, миграната у потреби без утврђеног статуса, ирегуларних миграната и миграната радника, економских миграната, дијаспоре и жртава трговине људима на територији града Сремска Митровица, а у складу са националним стратешким опредељенима, овим локалним акционим планом дефинисан је **општи циљ** који је реално могуће остварити у периоду 2023. – 2027. године и то путем систематских и одрживих програма.

Општи циљ ЛАП-а

Кроз свеобухватно управљање миграцијама створити услове за испуњавање секторских циљева као што су: побољшање социјалног положаја, заштита права избеглих, интерно расељених лица, повратника и миграната, стварање амбијента за коришћење позитивних развојних потенцијала миграција и ублажавање негативних ефеката одлива становништва.

Из овако постављеног општег циља формулисани су **специфични циљеви ЛАП-а**.

Специфични циљеви ЛАП-а

Специфични циљ 1: У периоду од 2023. до 2027. године, у складу са мерама демографске политике Града, стамбено збринути најмање 15 породица избеглица, ИРЛ и повратника кроз програм откупа кућа са окућницом;

Специфични циљ 2: У периоду од 2023. до 2027. године стамбено збринути најмање 30 породица избеглих, ИРЛ и повратника доделом пакета грађевинског материјала за завршетак започетих стамбених објеката или адаптацију постојећих неусловних објеката;

Специфични циљ 3: У периоду од 2023. до 2027. године, економски оснажити најмање 15 породица избеглица, ИРЛ и повратника доделом грантова за доходне активности.

Специфични циљ 4: У периоду од 2023. до 2027. године, омогућити континуирано спровођење активности усмерених на разумевање културолошких различитости између тражилаца азила и/или миграната у потреби без утврђеног статуса и примајуће средине развојем дијалога и организовањем најмање 4 тематске радионице/ округла стола усмерених ка отклањању предрасуда и бољем разумевању њихових потреба.

Специфични циљ 5: У периоду од 2023. до 2027. године, омогућити јачање капацитета институција локалне самоуправе у управљању миграцијама кроз обуку кадрова за израду пројектних предлога у циљу обезбеђивања средстава намењених мигрантским групама.

Специфични циљ 6: У периоду од 2023. до 2027. године успоставити и ојачати везе и сарадњу са припадницима дијаспоре на територији града Сремска Митровица, креирањем базе података и мреже корисника ради јачања економског развоја општине.

Специфични циљ 7: У периоду од 2023. до 2027. године успоставити нове и ојачати постојеће линије комуникације, као и оснажити сарадњу са представницима дијаспоре на територији града Сремска Митровица, организацијом (нпр. најмање 3) догађаја/сусрета у

циљу веће друштвене афирмације развојног потенцијала миграција у локалним заједницама.

Специфични циљ 8: У периоду од 2023. до 2027. године ојачати капацитете ЈЛС и успоставити повољну климу за развој предузетништва у циљу ублажавања негативних ефеката одлива становништва, организовањем најмање 3 едукативно-промотивних тематских радионица/округлих столова намењених предузетницима и запосленима у јавном сектору, које ће указати на развојни потенцијал миграција у локалним заједницама.

Специфични циљ 9: У периоду од 2023. до 2027. године, кроз најмање 3 тематске радионице, округла стола, медијску кампању и друге активности, обезбедити оснаживање и пружање подршке умрежавању локалних институција у превенцији трговине људима и унапређења квалитета услуга које пружају жртвама трговине људима.

Поглавље 6. АКТИВНОСТИ- ЗАДАЦИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ЛАП-А

Специфични циљ 1: У периоду од 2023. до 2027. године, у складу са мерама демографске политике Града, стамбено збринути најмање 15 породица избеглица, ИРЛ и повратника кроз програм откупа кућа са окућницом;

Активност	Период реализације	Резултати	Индикатори	Ресурси	Одговорни актер	Партнери
1.1. Аплицирање за средства код КИРС-а или других донатора	7 дана	Обезбеђена финансијска средства	Потписан уговор	Издвојена средства из буџета ЛС и средства са других нивоа власти или донатора	Градоначелница, повереник за избеглице	КИРС, донатори
1.2. Формирање комисије за избор корисника	7 дана	Формирана Комисија за избор корисника и доделу средстава	Решење о формирању Комисије	Постојећи људски ресурси	Градоначелница	
1.3. Доношење правилника и утврђивање критеријума за одабир приоритетних породица	7 дана	Утврђени услови и критеријуми за избор приоритетних породица	Усвојен правилник	Постојећи људски ресурси	Комисија	КИРС
1.4. Објављивање јавног позива	30 дана	Објављен јавни позив на огласној табли и сајту града, прикупљене пријаве	Број пријављених потенцијалних корисника	Постојећи људски ресурси	Локална самоуправа, Комисија	
1.5. Теренски обилазак кућа за откуп	30 дана	Извршен теренски обилазак кућа које су предложене за откуп	Записник са теренског обиласка о условности и техничким карактеристикама	Постојећи људски ресурси	Комисија	
1.6. Избор корисника, утврђивање прелиминарне и коначне листе и доношење Одлуке о избору корисника	15 дана	Извршен избор корисника	Утврђена Прелиминарна и Коначна листа, донета Одлука о избору корисника	Постојећи људски ресурси	Комисија	
1.7. Потписивање	10 дана	Потписани споразуми о	Број потписаних споразума	Постојећи људски	Локална самоуправа,	

Локални акциони план за управљање миграцијама на територији града Сремска Митровица 2023-2027. године

споразума између донатора и власника		донацији		ресурси	Градоначелница, Комисија	
1.8.Потписивање купопродајних уговора између корисника и власника и исплата средстава власницима	15 дана	Потписани купопродајни уговори	Број потписаних купопродајних уговора, извод са наменског текућег рачуна	Постојећи људски ресурси	Локална самоуправа, Градоначелница, Комисија	
1.9.Припрема спецификација за мали грант, спровођење тендера за набавку	15 дана	Сачињене спецификације, спроведен тендер и изабран добављач грађевинског материјала	Спецификације/Одлука о покретању јавне набавке/ Потписан уговор са добављачем	Постојећи људски ресурси	Комисија за избор корисника, Комисија за спровођење тендера	
1.10. Закључивање уговора о додели грађевинског материјала	7 дана	Потписани уговори	Број потписаних уговора	Постојећи људски ресурси	Комисија	
1.11.Испорука грађевинског материјала	30 дана	Испоручен грађевински материјал	Потписане отпремнице	Постојећи људски ресурси	Комисија, добављач	
1.12.Контрола уградње грађевинског материјала	20 дана	Уграђен материјал	Записници о уградњи грађевинског материјала	Постојећи људски ресурси	Комисија, добављач	
1.13.Медијска презентација целокупног програма	Континуирано	Објављене информације о програму на лок. ТВ каналима и штампаним медијима	Број и врста ТВ прилога о програму, број чланака у новинама	Простор и време у локалним медијима	Локална самоуправа	
1.14.Праћење реализације и оцена успешности програма	Континуирано	Извештавање о реализацији програма програма, правдање средстава	Потврда о наменском утрошку средстава	Особе задужене за праћење и оцењивање овог дела ЛАП-а	Комисија, повереник	КИРС

Локални акциони план за управљање миграцијама на територији града Сремска Митровица 2023-2027. године

Све активности и мере у оквиру специфичног циља 1. доприносе остваривању Циљева одрживог развоја Агенде 2030 и Глобалног компакта за миграције:

↓ Допринос ЦОР Агенда 2030	↓ Веза са Глобалним компактом о сигурним, уређеним и регуларним миграцијама
Циљ 1 - Свет без сиромаштва Потциљ 1.4, 1. а	Циљ 2. - Смањивање негативних покретача и структуралних фактора који приморавају људе да напуштају своје државе порекла
Циљ 10 - Смањење неједнакости Потциљ 10.7.	Циљ 7. - Проучавање и смањивање фактора рањивости у миграцијама
Циљ 11 - Учинити градове и људска насеља инклузивним, безбедним, прилагодљивим и одрживим Потциљ 11.1	Циљ 21: Сарадња на олакшавању сигурног и достојанственог повратка и реадмисије, као и одрживе реинтеграције
Циљ 17 - Партнерством до циља Потциљ 17.16.	

Локални акциони план за управљање миграцијама на територији града Сремска Митровица 2023-2027. године

Специфични циљ 2: У периоду од 2023. до 2027. године стамбено збринути најмање 3 0 породица избеглих, ИРЛ и повратника доделом пакета грађевинског материјала за завршетак започетих стамбених објеката или адаптацију постојећих неусловних објеката;						
Активност	Период реализације	Резултати	Индикатори	Ресурси	Одговорни актер	Партнери
2.1. Аплицирање за средства код КИРС-а или других донатора	7 дана	Обезбеђена финансијска средства	Потписан уговор	Издвојена средства из буџета ЈС и средства са других нивоа власти или донатора	Градоначелница, повереник за избеглице	КИРС, донатори
2.2. Формирање комисије за избор корисника	7 дана	Формирана Комисија за избор корисника и доделу средстава	Решење о формирању Комисије за избор корисника	Постојећи људски ресурси	Градоначелница	
2.3. Доношење правилника и утврђивање критеријума за одабир приоритетних породица	7 дана	Утврђени услови и критеријуми за избор приоритетних породица	Усвојен правилник	Постојећи људски ресурси	Комисија	КИРС
2.4. Објављивање јавног позива	30 дана	Објављен јавни позив на огласној табли и сајту града, прикупљене пријаве	Број пријављених потенцијалних корисника	Постојећи људски ресурси	Локална самоуправа, Комисија	
2.5. Теренски обилазак предметних некретнина	30 дана	Извршен теренски обилазак кућа које су предложене за помоћ	Записник са теренског обиласка о условности и техничким карактеристикама	Постојећи људски ресурси	Комисија	
2.6. Избор корисника, утврђивање прелиминарне и коначне листе и доношење Одлуке о избору корисника	30 дана	Извршен избор корисника	Утврђена Прелиминарна и Коначна листа, донета Одлука о избору корисника	Постојећи људски ресурси	Комисија	
2.7. Припрема спецификација и спровођење тендера за набавку грађевинског материјала	40 дана	Сачињене спецификације, спроведен тендер и изабран добављач грађевинског материјала	Спецификације Одлука Потписан уговор са добављачем	Постојећи људски ресурси	Локална самоуправа, Градоначелница, Комисија	

Локални акциони план за управљање миграцијама на територији града Сремска Митровица 2023-2027. године

2.8.Потписивање уговора са корисницима	8 дана	Потписани уговори	Број потписаних уговора	Постојећи људски ресурси	Локална самоуправа, Градоначелница, Комисија	
2.9.Испорука грађевинског материјала	30 дана	Испоручен грађевински материјал	Потписане отпремнице	Постојећи људски ресурси	Комисија за избор корисника, Комисија за спровођење тендера	
2.10.Контрола уградње грађевинског материјала	6 месеци	Уграђен материјал	Записници о уградњи грађевинског материјала	Постојећи људски ресурси	Комисија	
2.11.Медијска презентација целокупног програма	30 дана	Објављене информације о програму на лок. ТВ каналима и штампаним медијима	Број и врста ТВ прилога о програму, број чланака у новинама	Простор и време у локалним медијима	Комисија, добављач	
2.12. Праћење реализације и оцена успешности програма	20 дана	Извештавање о реализацији програма, правдање средстава	Потврда о наменском утрошку средстава	Особе задужене за праћење и оцењивање овог дела ЛАП-а	Комисија, добављач	КИРС

Све активности и мере у оквиру специфичног циља 2. доприносе остваривању Циљева одрживог развоја Агенде 2030 и Глобалног компакта за миграције:

↓ Допринос ЦОР Агенда 2030	↓ Веза са Глобалним компактом о сигурним, уређеним и регуларним миграцијама
Циљ 1 - Свет без сиромаштва Потциљ 1.4.	Циљ 2. - Смањивање негативних покретача и структуралних фактора који приморавају људе да напуштају своје државе порекла
Циљ 10 - Смањење неједнакости Потциљ 10.7.	Циљ 7. - Проучавање и смањивање фактора рањивости у миграцијама
Циљ 11 - Учинити градове и људска насеља инклузивним, безбедним, прилагодљивим и одрживим Потциљ 11.1.	Циљ 21: Сарадња на олакшавању сигурног и достојанственог повратка и реадмисије, као и одрживе реинтеграције
Циљ 17 - Партнерством до циља Потциљ 17.16.	

Локални акциони план за управљање миграцијама на територији града Сремска Митровица 2023-2027. године

Специфични циљ 3: У периоду од 2023. до 2027. године, економски оснажити најмање 15 породица избеглица, ИРЛ и повратника доделом грантова за доходне активности.						
Активност	Период реализације	Резултати	Индикатори	Ресурси	Одговорни актер	Партнери
3.1. Аплицирање за средства код КИРС-а или других донатора	7 дана	Обезбеђена финансијска средства	Потписан уговор	Издвојена средства из буџета ЛС и средства са других нивоа власти или донатора	Градоначелница, повереник за избеглице	КИРС, донатори
3.2.Формирање комисије за избор корисника	7 дана	Формирана Комисија за избор корисника и доделу средстава	Решење о формирању Комисије за избор корисника	Постојећи људски ресурси	Градоначелница	
3.3. Доношење правилника и утврђивање критеријума за одабир приоритетних породица	7 дана	Утврђени услови критеријуми за избор приоритетних породица	Усвојен правилник	Постојећи људски ресурси	Комисија	КИРС
3.4. Објављивање јавног позива	30 дана	Објављен јавни позив на огласној табли и сајту општине, прикупљене пријаве	Број пријављених потенцијалних корисника	Постојећи људски ресурси	Локална самоуправа, Комисија	
3.5.Теренски обилазак подносилаца захтева	30 дана	Посећене породице	Записник са теренског обиласка	Постојећи људски ресурси	Комисија	
3.6. Избор корисника, утврђивање прелиминарне и коначне листе и доношење Одлуке о избору корисника	30 дана	Извршен избор корисника	Утврђена Прелиминарна и Коначна листа, донета Одлука о избору корисника	Постојећи људски ресурси	Комисија	
3.7. Спровођење тендера за набавку добара	40 дана	Спроведен тендер и изабран добављач грађевинског материјала	Одлука Потписан уговор са добављачем	Постојећи људски ресурси	Локална самоуправа, Градоначелница, Комисија	
3.8.Потписивање уговора са корисницима	8 дана	Потписани уговори	Број потписаних уговора	Постојећи људски ресурси	Локална самоуправа, Градоначелница, Комисија	
3.9.Испорука робе	30 дана	Испоручена роба	Потписане отпремнице	Постојећи људски ресурси	Комисија за избор корисника, Комисија за спровођење тендера	
3.10.Контрола употребе	6 месеци	Наменско коришћење	Записници о наменском коришћењу	Постојећи људски ресурси	Комисија	

Локални акциони план за управљање миграцијама на територији града Сремска Митровица 2023-2027. године

3.11. Медијска презентација целокупног програма	Континуирано	Објављене информације о програму на лок. ТВ каналима и штампаним медијима	Број и врста ТВ прилога о програму, број чланака у новинама	Простор и време у локалним медијима	Комисија, добављач	
3.12. Праћење реализације и оцена успешности програма	Континуирано	Извештавање о реализацији програма програма, правдање средстава	Потврда о наменском утрошку средстава	Особе задужене за праћење и оцењивање овог дела ЛАП-а	Комисија, добављач	КИРС

Све активности и мере у оквиру специфичног циља 3. доприносе остваривању Циљева одрживог развоја Агенде 2030 и Глобалног компакта за миграције:

↓ Допринос ЦОР Агенда 2030	↓ Веза са Глобалним компактом о сигурним, уређеним и регуларним миграцијама
Циљ 1 - Свет без сиромаштва Потциљ 1.2.	Циљ 2. - Смањивање негативних покретача и структуралних фактора који приморавају људе да напуштају своје државе порекла
Циљ 8 - Промовисати инклузиван и одржив економски раст, запосленост и достојанствен рад за све Потциљ 8.3. и 8.6.	Циљ 6. - Олакшавање поштеног и праведног запошљавања и омогућавање услова за достојанствен рад
Циљ 10 - Смањење неједнакости Потциљ 10.2. и 10.7.	Циљ 7. - Проучавање и смањивање фактора рањивости у миграцијама
Циљ 17 - Партнерством до циља Потциљ 17.16.	Циљ 16. - Оснаживање миграната и друштва да остваре пуну укљученост и друштвену кохезију
	Циљ 18. - Улагање у развој вештина и олакшавање међусобног признавања вештина, квалификација и компетенција
	Циљ 21: Сарадња на олакшавању сигурног и достојанственог повратка и реадмисије, као и одрживе реинтеграције

Локални акциони план за управљање миграцијама на територији града Сремска Митровица 2023-2027. године

Специфични циљ 4: У периоду од 2023. до 2027. године, омогућити континуирано спровођење активности усмерених на разумевање културолошких различитости између тражилаца азила и/или миграната у потреби без утврђеног статуса и примајуће средине развојем дијалога и организовањем најмање 4 тематске радионица,/округлих столова усмерених ка отклањању предрасуда и бољем разумевању њихових потреба						
Активност	Период реализације	Резултати	Индикатори	Ресурси	Одговорни актер	Партнери
4.1. Потписивање уговора са донатором за реализацију обука, трибина, тренинга или радних састанака у складу са правилима и наменом доступног финансирања	10 дана	Обезбеђена финансијска средства	Потписан уговор, висина средстава	Издвојена средства из буџета ЛС и средства са других нивоа власти или донатора	Локална самоуправа, Савет за миграције, повереник	КИРС, донатори
4.2.Предузимање припремних радњи за организовање обуке, трибине, тренинга или радног састанка, презентација, јавно оглашавање	30 дана од потписивања уговора	Одржавање најмање 2 обуке на тему пројектних апликација за 10 до 15 потенцијалних учесника	Објављен јавни позив, Број тема које су припремљене и број учесника и број обухваћених служби у граду	Постојећи људски ресурси	Савет за миграције и повереник	
4.3.Избор тема, предавача, полазника	10 дана	Одабрана тема, предавач и полазници	Број полазника	Постојећи људски ресурси	Савет за миграције и повереник	
4.4.Одржавање обуке, трибине, тренинга или радног састанка	1 до 2 дана по појединачној активности	Организовање и одржавање обуке, трибине, тренинга или радног састанка	Број учесника	Постојећи људски ресурси	Савет за миграције и повереник	
4.5.Извештај о завршетку реализације појединачне пројектне активности	2.квартал	Урађен извештај о спроведеним активностима, урађени флајери о радионицама и појмовима везаним за миграције	Број учесника који су завршили обуку и број издатих потврда о завршеној обуци	Постојећи људски ресурси	Савет за миграције и повереник	

Локални акциони план за управљање миграцијама на територији града Сремска Митровица 2023-2027. године

Све активности и мере у оквиру специфичног циља 4. доприносе остваривању Циљева одрживог развоја Агенде 2030 и Глобалног компакта за миграције:

↓ Допринос ЦОР Агенда 2030	↓ Веза са Глобалним компактом о сигурним, уређеним и регуларним миграцијама
Циљ 4. Обезбедити инклузивно и квалитетно образовање и промовисати могућности целоживотног учења Потциљ 4.7.	Циљ 15. - Омогућавање приступа основним услугама за мигранте
Циљ 10 - Смањење неједнакости Потциљ 10.2. и 10.7.	Циљ 16. - Оснаживање миграната и друштва да остваре пуну укљученост и друштвену кохезију
Циљ 16 - Промовисати мирољубива и инклузивна друштва за одрживи развој, обезбедити приступ правди за све и изградити ефикасне, поуздане и инклузивне институције на свим нивоима Потциљ 16.1, 16.3, 16.6, 16.6.	Циљ 17. - Елиминисање свих облика дискриминације и промовисање јавног дискурса заснованог на доказима ради обликовања перцепције миграција
Циљ 17 - Партнерством до циља Потциљ 17.16.	

Локални акциони план за управљање миграцијама на територији града Сремска Митровица 2023-2027. године

Специфични циљ 5: У периоду од 2023. до 2027. године, омогућити јачање капацитета институција локалне самоуправе у управљању миграцијама кроз обуку кадрова за израду пројектних предлога у циљу обезбеђивања средстава намењених мигрантским групама.						
Активност	Период реализације	Резултати	Индикатори	Ресурси	Одговорни актер	Партнери
5.1. Потписивање уговора са донатором за реализацију пројектних активности	10 дана	Обезбеђена финансијска средства	Потписан уговор, висина средстава	Издвојена средства из буџета ЛС и средства са других нивоа власти или донатора	Локална самоуправа, Савет за миграције, повереник	КИРС, донатори
5.2.Предузимање припремних радњи за организовање обуке, трибине, тренинга или радног састанка	30 дана од потписивања уговора	Одређени учесници, простор, време, материјал и сл.	Број тема које су припремљене и број обухваћених служби у општини	Постојећи људски ресурси	Савет за миграције и повереник	
5.3.Избор предавача	10 дана	Одабран и ангажован тренер, потписан уговор	Број учесника	Постојећи људски ресурси	Савет за миграције и повереник	
5.4.Одржавање обуке, трибине, тренинга или радног састанка	1 до 2 дана по појединачној активности	Организовање и одржавање обуке, трибине, тренинга или радног састанка	Број учесника	Постојећи људски ресурси	Савет за миграције и повереник	
5.5.Извештај о завршетку реализације појединачне пројектне активности	2.квартал	Урађен извештај о спроведеним активностима, урађени флајери о радионицама и појмовима везаним за миграције	Број учесника који су завршили обуку и број издатих потврда о завршеној обуци	Постојећи људски ресурси	Савет за миграције и повереник	

Локални акциони план за управљање миграцијама на територији града Сремска Митровица 2023-2027. године

Све активности и мере у оквиру специфичног циља 5. доприносе остваривању Циљева одрживог развоја Агенде 2030 и Глобалног компакта за миграције:

↓ Допринос ЦОР Агенда 2030	↓ Веза са Глобалним компактом о сигурним, уређеним и регуларним миграцијама
Циљ 10 - Смањење неједнакости Потциљ 10.7.	Циљ 2. - Смањивање негативних покретача и структуралних фактора који приморавају људе да напуштају своје државе порекла
Циљ 17 - Партнерством до циља Потциљ 17.9. и 17.16.	Циљ 7. - Проучавање и смањивање фактора рањивости у миграцијама
	Циљ 16: Оснаживање миграната и друштва да остваре пуну укљученост и друштвену кохезију
	Циљ 23: Јачање међународне сарадње и глобалних партнерстава за сигурне, уређене и регуларне миграције

Локални акциони план за управљање миграцијама на територији града Сремска Митровица 2023-2027. године

Специфични циљ 6: У периоду од 2023. до 2027. године успоставити и ојачати везе и сарадњу са припадницима дијаспоре на територији града Сремска Митровица, пре свега кроз идентификацију истих и креирање базе података и корисника, организовање састанака и сусрета са представницима ЈЛС;						
Активност	Период реализације	Резултати	Индикатори	Ресурси	Одговорни актер	Партнери
6.1. Успостављање сарадње и трајне комуникације, размена сазнања и информација са Министарством спољних послова	Континуирана активност	Остварени контакти, успостављена сарадња, размењени подаци	Одржани састанци, записници, потписани споразуми о сарадњи	Постојећи људски ресурси	Локална самоуправа, МСП	Повереништво, КИРС, Савет за миграције
6.2. Формирање тима за спровођење пројеката	10 дана	Формиран тим	Решење о формирању тима	Постојећи људски ресурси	Локална самоуправа	Повереништво, Савет за миграције
6.3. Формулисање начина прикупљања података и креирање базе података	Континуирана активност	Креирана база	Подаци унети у базу	Постојећи људски ресурси	Локална самоуправа, пројектни тим	Повереништво, Савет за миграције
6.4. Успостављање контаката и организовање састанака са припадницима дијаспоре	Континуирана активност	Успостављене везе, размењене информације и планови, договорена будућа сарадња	Број одржаних састанака	Постојећи људски ресурси	Локална самоуправа, пројектни тим, припадници дијаспоре	Повереништво, Савет за миграције
6.5. Медијска презентација с циљем промоције пројекта	Континуирано по активнос тима	Јавност упозната са активностима	Новински чланци, тв прилози, интернет материјал	Постојећи људски ресурси	Локална самоуправа, пројектни тим	Повереништво

Локални акциони план за управљање миграцијама на територији града Сремска Митровица 2023-2027. године

Све активности и мере у оквиру специфичног циља 6. доприносе остваривању Циљева одрживог развоја Агенде 2030 и Глобалног компакта за миграције:

↓ Допринос ЦОР Агенда 2030	↓ Веза са Глобалним компактом о сигурним, уређеним и регуларним миграцијама
Циљ 1 - Свет без сиромаштва Потциљ 1. а	Циљ 1. - Прикупљање и коришћење тачних и разврстаних података као основа за политике засноване на доказима
Циљ 4. Обезбедити инклузивно и квалитетно образовање и промовисати могућности целоживотног учења Потциљ 4.4.	Циљ 2. - Смањивање негативних покретача и структуралних фактора који приморавају људе да напуштају своје државе порекла
Циљ 10 - Смањење неједнакости Потциљ 10.7.	Циљ 3. - Пружање тачних и благовремених информација током свих миграционих фаза
Циљ 17 - Партнерством до циља Потциљ 17.16. и 17.18.	Циљ 5. - Увећање расположивости и флексибилности путева за регуларне миграције
	Циљ 6. - Олакшавање поштеног и праведног запошљавања и омогућавање услова за достојанствен рад
	Циљ 16. - Оснаживање миграната и друштва да остваре пуну укљученост и друштвену кохезију
	Циљ 23. - Јачање међународне сарадње и глобалних партнерстава за сигурне, уређене и регуларне миграције

Локални акциони план за управљање миграцијама на територији града Сремска Митровица 2023-2027. године

Специфични циљ 7: У периоду од 2023. до 2027. године ојачати капацитете ЈЛС и успоставити повољну климу за развој предузетништва у циљу ублажавања негативних ефеката одлива становништва организовањем најмање 3 едукативно-промотивних тематских радионица/округлих столова намењених предузетницима и запосленима у јавном сектору, које ће указати на развојни потенцијал миграција у локалним заједницама.;;						
Активност	Период реализације	Резултати	Индикатори	Ресурси	Одговорни актер	Партнери
7.1.Стручно усавршавање и едукација запослених у јавном сектору	Континуирана активност	Обучен кадар	Број спроведених тренинга и обука	Постојећи људски ресурси	Локална самоуправа,	Повереништво, Савет за миграције, КИРС,ЦСР,НВО
7.2.Едукација и информисање предузетника	Континуирана активност	Информисани и едуковани предузетници	Број одржаних састанака, радионица, предавања	Постојећи људски ресурси	Локална самоуправа	Повереништво, Савет за миграције, КИРС,ЦСР,НВО
7.3. Медијска презентација с циљем промоције пројекта	Континуирана активност	Јавност и предузетници упозната са активностима	Новински чланци, тв прилози, интернет материјал	Постојећи људски ресурси	Локална самоуправа	Повереништво, Савет за миграције, КИРС,ЦСР,НВО

Све активности и мере у оквиру специфичног циља 7. доприносе остваривању Циљева одрживог развоја Агенде 2030 и Глобалног компакта за миграције:

↓ Допринос ЦОР Агенда 2030	↓ Веза са Глобалним компактом о сигурним, уређеним и регуларним миграцијама
Циљ 10 - Смањење неједнакости Потциљ 10.7.	Циљ 2. - Смањивање негативних покретача и структуралних фактора који приморавају људе да напуштају своје државе порекла
Циљ 17 - Партнерством до циља Потциљ 17.9. и 17.16.	Циљ 16: Оснаживање миграната и друштва да остваре пуну укљученост и друштвену кохезију
	Циљ 23: Јачање међународне сарадње и глобалних партнерстава за сигурне, уређене и регуларне миграције

Локални акциони план за управљање миграцијама на територији града Сремска Митровица 2023-2027. године

Специфични циљ 8: У периоду од 2023. до 2027. године умрежити локалне институције и све релевантне органе које се баве трговином људима, подизање нивоа свести грађана кроз трибине и медијске кампање о томе како препознати трговину људима и коме се обратити.						
Активност	Период реализације	Резултати	Индикатори	Ресурси	Одговорни актер	Партнери
8.1.Одржавање састанака са релевантним локалних актера	Континуирана активност	Одржани стастанци, успостављена сарадња, размењене информације, испланиране активности, идентификовани проблеми и предложена решења	Број одржаних састанака, записници	Људски ресурси	Локална самоуправа	Повереништво, Савет за миграције, Полицијска управа КИРС,ЦСР,НВО
8.2.Едукација и информисање предузетника	Континуирана активност	Информисани и едуковани предузетници	Број одржаних састанака, радионица, предавања	Људски ресурси	Локална самоуправа	Повереништво, Савет за миграције, КИРС,ЦСР,НВО
8.3. Медијска презентација с циљем промоције пројекта	Континуирана активност	Јавност упозната са активностима и едукована на тему трговине људима и превенције исте	Новински чланци, тв прилози, интернет материјал	Људски ресурси, медији	Локална самоуправа	Повереништво, Савет за миграције, КИРС,ЦСР,НВО

Локални акциони план за управљање миграцијама на територији града Сремска Митровица 2023-2027. године

Све активности и мере у оквиру специфичног циља 8. доприносе остваривању Циљева одрживог развоја Агенде 2030 и Глобалног компакта за миграције:

↓ Допринос ЦОР Агенда 2030	↓ Веза са Глобалним компактом о сигурним, уређеним и регуларним миграцијама
Циљ 10 - Смањење неједнакости Потциљ 10.7.	Циљ 2. - Смањивање негативних покретача и структуралних фактора који приморавају људе да напуштају своје државе порекла
Циљ 16 - Промовисати мирољубива и инклузивна друштва за одрживи развој, обезбедити приступ правди за све и изградити ефикасне, поуздане и инклузивне институције на свим нивоима Потциљ 16.1, 16.3, 16.6, 16. а, 16.б.	Циљ 7. - Проучавање и смањивање фактора рањивости у миграцијама
Циљ 17 - Партнерством до циља Потциљ 17.16.	Циљ 10. - Спречавање, сузбијање и искорењивање трговине људима у контексту међународних миграција

±

Локални акциони план за управљање миграцијама на територији града Сремска Митровица 2023-2027. године

Специфични циљ 9: 1. У периоду од 2023. до 2027. године успоставити нове и ојачати постојеће линије комуникације, као и оснажити сарадњу са представницима дијаспоре на територији града Сремска Митровица, организацијом (нпр. најмање 3) едукативно-промотивних догађаја/сусрета/округлих столова у циљу веће друштвене афирмације развојног потенцијала миграција у локалним заједницама.

Активност	Период реализације	Резултати	Индикатори	Ресурси	Одговорни актер	Партнери
9.1. Потписивање уговора са донатором за реализацију пројектних активности	10 дана	Обезбеђена финасијска средства	Потписан уговор, висина средстава	Издвојена средства из буџета ЈС и средства са других нивоа власти или донатора	Локална самоуправа, Савет за миграције, повереник	КИРС, донатори
9.2.Предузимање припремних радњи за организовање догађаја	30 дана од потписивања уговора	Одређени учесници, простор, време, материјал и сл.	Број остварених контаката (број лица/удружења из дијаспоре, број домаћих предузетника)	Постојећи људски ресурси	Савет за миграције и повереник	
9.3.Одржавање едукативно-промотивних догађаја,	1 до 2 дана по појединачној активности	Организовање и одржавање едукативно-промотивних догађаја	Број учесника догађаја	Постојећи људски ресурси	Локална самоуправа, Савет за миграције и повереник	
9.4.Извештај о завршетку реализације појединачне пројектне активности	10 дана	Урађен извештај о спроведеним активностима, урађени промотивни флајери		Постојећи људски ресурси	Савет за миграције и повереник	
9.5. Медијска презентација с циљем промоције пројекта	Континуирана активност	Јавност упозната са активностима на пројекту	Новински чланци, тв прилози, интернет материјал	Људски ресурси, медији	Локална самоуправа	КИРС, донатори

Локални акциони план за управљање миграцијама на територији града Сремска Митровица 2023-2027. године

Све активности и мере у оквиру специфичног циља б. доприносе остваривању Циљева одрживог развоја Агенде 2030 и Глобалног компакта за миграције:

↓ Допринос ЦОР Агенда 2030	↓ Веза са Глобалним компактом о сигурним, уређеним и регуларним миграцијама
Циљ 1 - Свет без сиромаштва Потциљ 1. а	Циљ 2. - Смањивање негативних покретача и структуралних фактора који приморавају људе да напуштају своје државе порекла
Циљ 4. Обезбедити инклузивно и квалитетно образовање и промовисати могућности целоживотног учења Потциљ 4.4.	Циљ 3. - Пружање тачних и благовремених информација током свих миграционих фаза
Циљ 10 - Смањење неједнакости Потциљ 10.7.	Циљ 5. - Увећање расположивости и флексибилности путева за регуларне миграције
Циљ 17 - Партнерством до циља Потциљ 17.16. и 17.18.	Циљ 6. - Олакшавање поштеног и праведног запошљавања и омогућавање услова за достојанствен рад
	Циљ 16. - Оснаживање миграната и друштва да остваре пуну укљученост и друштвену кохезију
	Циљ 23. - Јачање међународне сарадње и глобалних партнерстава за сигурне, уређене и регуларне миграције

Реализација пројектних активности, као и оцена успешности примене Локалног акционог плана и доношења евентуалних корективних мера дефинисани су планом мониторинга (праћења) и евалуације (оцењивања). У току периода имплементације, припремаће се редовни годишњи извештаји, а локална јавност ће се редовно обавештавати о свим спроведеним активностима.

Поглавље 7. РЕСУРСИ-БУЏЕТ

Процењено је да ће за реализацију Локалног акционог плана за управљање миграцијама на територији града Сремска Митровица за период 2023. – 2027. године бити укупно потребно око 100.000.000,00 РСД. Град Сремска Митровица изражава спремност да учествује у суфинансирању пројеката дефинисаних у ЛАП-у кроз специфичне циљеве у наредне четири године из буџета града.

Средства за реализацију овог Локалног акционог плана обезбеђиваће се из више извора:

- буџет Републике Србије (преко Комесаријата за избеглице и миграције РС, надлежних министарстава и институција),
- буџет града Сремска Митровица (суфинансирање пројеката 10%),
- донаторска средства (пројекти који ће се реализовити на основу овог Локалног акционог плана) и
- други доступни извори.

Детаљан годишњи буџет за сваку следећу годину примене ЛАП-а биће урађен на основу разрађених годишњих планова за те године.

Поглавље 8. АРАНЖМАНИ ЗА ПРИМЕНУ

Аранжмани за примену Локалног акционог плана за управљање миграцијама на територији града Сремска Митровица обухватају локалне структуре и различите мере и процедуре које ће осигурати његово успешно спровођење. У оквиру локалних структура, разликују се:

- Структуре за управљање процесом примене ЛАП
- Структуре које су оперативне и примењују ЛАП

Структуру за управљање процесом примене ЛАП-а, након његовог усвајања, представљаће Савет за миграције града Сремска Митровица састављен из реда кључних актера у локалној заједници, укључујући и кориснике овог плана. Савет за управљање миграцијама и трајна решења, као управљачка структура има следеће задатке:

- ✓ У потпуности одговара за вођење целокупног процеса примене ЛАП-а;
- ✓ Именује локалне тимове за управљање пројектима који настају као резултат операционализације ЛАП-а;
- ✓ Обезбеђује приступ и прикупљање свих података и информација у електронској форми за сваког актера-учесника у процесу решавања проблема избеглих, ИРЛ и повратника;
- ✓ Одржава контакте са свим учесницима у реализацији ЛАП;
- ✓ Управља процесом праћења (мониторинг) и оцењивања успешности (евалуација) ЛАП-а;
- ✓ Одржава контакте са јавношћу и доносиоцима одлука у локалној самоуправи.

Оперативну структуру за примену овог ЛАП-а чиниће институције, организације и тимови формиран у циљу непосредне реализације плана и пројеката развијених на основу ЛАП-а. У складу са ЛАП-ом биће реализована подела улога и одговорности међу различитим актерима у локалној заједници-партнерима у реализацији. Сваки актер ће у складу са принципом јавности и транспарентности рада водити одговарајућу евиденцију и документацију и припремати периодичне извештаје о раду. Извештаји ће бити полазна основа за праћење и оцењивање успешности рада.

Оперативна структура за примену ЛАП-а има **следеће задатке и одговорности**:

- ✓ Реализација ЛАП-а;
- ✓ Непосредна комуникација са корисницима услуга које се обезбеђују ЛАП-ом;
- ✓ Редовно достављање извештаја координатору Савета за миграције и трајна решења о свим активностима на спровођењу ЛАП-а;
- ✓ Ућешће у евентуалним обукама за унапређење стручности и компетенција за спровођење задатака ЛАП-а;
- ✓ Унапређење процеса примене ЛАП-а у складу са сугестијама и препорукама управљачке структуре.

Управљачка и оперативна структура ће развити план и механизме међусобне комуникације, пратиће успешност размене информација и ефикасност комуникације у односу на очекиване резултате примене Локалног плана. План комуникације управљачке и оперативне структуре уредиће време и начине размене информација и предузимања одговарајућих акција.

Механизми праћења, оцењивања успешности примене Локалног плана и доношења евентуалних корективних мера биће дефинисани Планом праћења и оцењивања успешности (планом мониторинга и евалуација).

Савет за миграције ће, као део свог будућег рада, направити детаљне годишње планове за управљање применом ЛАП-а уз активне консултације са оперативним структурама. По потреби Савет ће формирати и одговарајуће радне тимове.

Поглавље 9. ПРАЋЕЊЕ И ОЦЕНА УСПЕШНОСТИ

- **Циљ праћења и оцене успешности** (мониторинг и евалуација) ЛАП-а је да се систематично прикупљају подаци, прати и надгледа процес примене и процењује успех ЛАП-а, ради предлагања евентуалних измена у активностима на основу налаза и оцена.
- **Временски оквир:** Мониторинг (као систематски процес прикупљања података) спроводи се континуирано и дугорочно за период 2023. – 2027. године.
- **Евалуација** (као анализа података и доношење оцене о успешности) вршиће се периодично, једном годишње и подносиће се извештаји. Финална евалуација обавиће се на крају 2027. године.
- **Предмет мониторинга и евалуације:** Мониторинг и евалуација укључују целовито сагледавање реализације активности-задатака и специфичних циљева.

- **Кључни индикатори утицаја** за праћење и оцењивање успешности примене ЛАП-а ће бити следећи:
 - Број нових услуга – локалних мера/програма за програма за различите мигрантске категорије;
 - Обухват избеглица, ИРЛ, повратника по Споразуму о реадмисији, тражилца азила и миграната у потреби без утврђеног статуса, економским мигрантима новим услугама и мерама;
 - Структура корисника услуга и мера/програма;
 - Ниво укључености различитих актера у пружању услуга избеглицима, ИРЛ, повратницима по Споразуму о реадмисији, тражиоцима азила и мигрантима у потреби без утврђеног статуса и осталим категоријама миграната;
 - Обим финансијских средстава издвојен за услуге избеглицима, ИРЛ, повратницима по Споразуму о реадмисији, тражиоцима азила и мигрантима у потреби без утврђеног статуса, економским мигрантима
 - Ниво успостављене сарадње са дијаспором
 - Структура финансијских средстава издвојених за услуге избеглицима, ИРЛ, повратницима по Споразуму о реадмисији, тражиоцима азила и мигрантима у потреби без утврђеног статуса (буџет града Сремска Митровица, донаторска средства, други извори).

- **Процесни индикатори** за праћење и оцењивање успешности примене ЛАП су дефинисани у склопу табеле Локалног акционог плана.

- **Методe и технике мониторинга и евалуације:** За успешно обављање мониторинга и евалуације користиће се стандардни сет алата међу којима су: интервју са корисницима (упитници, разговори), анкете, извештаји и др.

Савет за миграције ће бити одговоран за праћење и оцењивање успешности рада на примени ЛАП-а и вршиће мониторинг и евалуацију. Тим за мониторинг и евалуацију чине представници, односно стручна лица из локалних институција и организација које се непосредно или посредно баве питањима различитих категорија миграната, као и представници корисничких група овог ЛАП-а. Савет ће својим планом рада дефинисати начин организовања мониторинга и евалуације ЛАП-а.

ГРАД СРЕМСКА МИТРОВИЦА
22000 Сремска Митровица
Светог Димитрија 13
www.sremskamitrovica.rs